

Helyi Esélyegyenlőségi Program

TISZATARJÁN KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
Egységes szerkezet felülvizsgálat után 2025

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	16
Célok.....	17
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	19
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	19
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	26
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	30
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	55
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	73
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	79
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	85
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	92
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	93
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	94
1. A HEP IT részletei.....	94
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	94
A beavatkozások megvalósítói.....	94
Jövőképünk.....	95
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	96
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	104
3. Megvalósítás.....	113
A megvalósítás előkészítése.....	113
A megvalósítás folyamata.....	113
Monitoring és visszacsatolás.....	115
Nyilvánosság.....	116
Érvényesülés, módosítás.....	117
4. Elfogadás módja és dátuma.....	119

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

A felülvizsgálat során bekövetkezett változások színe.

Tiszatarján Község Önkormányzat Képviselő-testülete a megtárgyalta és elfogadta Tiszatarján Község Helyi Esélyegyenlőségi Programját. Az Esélyegyenlőségi Program tartalmazza a település feladatellátásához kapcsolódó különböző területek esélyegyenlőségi szempontok szerinti vizsgálatát, illetve az ehhez kapcsolódó feltételrendszer áttekintését. Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 2011. december 22. napjától hatályos 31. §-a alapján a települési önkormányzatoknak ötévente, öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot kell elfogadnia. A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását kétfévente át kell tekintetni, szükség esetén felül kell vizsgálni, illetve az esetlegesen adódó új helyzetnek megfelelően módosítani kell. Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 64. § -a kimondja, hogy a 2012. november 1-jét követően meghirdetett pályázatokra vonatkozik az a jogszabályi tétel, miszerint a települési önkormányzat az államháztartás alrendszereiből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó egyedi döntés alapján nyújtott pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

Az esélyegyenlőség minden nemzet, minden állampolgára számára fontos érték!

Az egyenlő esélyek biztosítása az Európai Unió és Magyarország egyik legfontosabb politikai célja. Az Országgyűlés elismerte minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, valamint kinyilvánította, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása állami feladat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program

felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Tiszatarján Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

A település bemutatása

TISZATARJÁN neve is mutatja, hogy ősmagyar község. A Tarján törzsről kapta nevét és előnévként – amit sokáig külön is írtak – a Tisza folyó nevét. Így lett Tiszatarján. Régi feljegyzések Thysza Tharján, Tyzataryan, Thysa Taryan, Tyza Tarian elnevezést mutatnak.

A falu nevének első említése az 1214-es Varadi Regestrumból származik, akkor még Tarian formában. A XII-XIV. században Guthkeled nemzetség birtoka, ezt IV. (Kun) László 1280. december 29-én kelt okleveléből tudjuk. A Guthkeled család ezután is többször birtokai közé sorolhatta Tiszatarját. A XV. században Doby László lett településünk birtokosa. A következő évszázadban Tokaj várának tartozékává válik.

A török hódoltság időszakában nem fizet adót, ami miatt a törökök háromszor égették fel. 1544. augusztusában a lángok martalékává vált a falu. 1546-ban ismét elpusztítják, amiért adóelengedésben részesült. Sajnos ezzel sem ért véget a település hánytatott sorsa, a török 1596 tavaszán ismét elpusztítja, 43 lakosát pedig rabságba hurcolja.

Ezek után birtokosai számtalanszor váltakoztak, de a falu nyugalma nemcsak ez zavarta, hanem a Tisza áradásai és a rosszul fizetett, elégedetlenkedő diósgyőri és ónodi katonák garázdálkodása is. A XVII. században Thurzó György, majd Bethlen Gábor, aztán özvegye Braudenburgi Katalin lett a község birtokosa. A XVIII. századtól az említett tokaji koronaadalom, majd Diósgyőr tartozéka. Később II. Rákóczi Ferenc uralta a falut. A kurucok leverése után egy ideig a tarcali, azután a diósgyőri dominiumhoz csatolták. 1823-ban Tiszatarján mezővárosi rangot kapott, köszönhetően földesurának, Bárány Eötvös Ignácnak, ebben az időszakban 3 vásárt tarthatott évente. 1879-től a Dégenfeld grófok és utódaik bírták a községet. Károlyi Tiborné lánya, Károlyi Ella férje néven gróf Almásy Dénesné volt az utolsó birtokosa a falunak.

Az 1886-1890 között nagyközség, majd 1890-től kisközséggel egy közigazgatási egységgé lett alakítva. A XIX. században Bárány Eötvös József egy kúriát tartott fenn a faluban, ahová gyakran visszajárt. Ezt a kúriát lakja ma a polgármesteri hivatal. Eötvös József emlékét őrzi az Önkormányzat épületén elhelyezett tábla is, melyen ez áll:

*Bizonyítják nekünk régi dicső holtak,
Hogy e kis nemzetnek nagy fiai voltak,
És ennek a nemes múlt időknek fénye
Lehet csak jövőnknek záloga, reménye.
E vén gesztenyefa mind ezekről beszél.
Eltűnt nemzedékek emlékére mesél.
Azt mondja, azt súgja lombos koronája:
Valaha én voltam: Eötvös József fája.*

*Mert ahol ma lakik a falu jegyzője
Itt élt, itt dolgozott nagyszerű szerzője.*

A Tisza-szabályozáskor a település mentén mintegy 2,6 km-t metszettek le a folyóból, ami 2,2 kilométeres rövidülést jelentett. Az 1914-18-as világháborúban településünkről 246 katona vett részt, ebből 42 hősi halált halt. A családtagok és a község a falu központjában emlékművet állíttatott fel az elesett hősöknek 1935-ben, melyet Siklódí Lőrinc budapesti szobrászművész készített. Tiszatarján jelentősége a század közepén megnövekedett, melyet országos szintű vásártartásai is bizonyítanak. Egykor Mezőcsát és a mai Tiszaújváros nagy felvevőpiaca volt a tarjáni termékeknek, zöldségen, gyümölcsön kívül kosarakat, cirokseprőt, zsákokat árusítottak. Jelentős volt a halászat, állattartás, majd egyre többen helyezkedtek el az iparban.

Település földrajzi elhelyezkedése

1. térkép: Magyarország, B.-A.-Z. megye

A Középső- Tisza vidéke- így nevezzük a Tisza árterét a Tokaji kaputól a Körös torkolatig. Ehhez a területéhez tartozik a Borsodi-Mezőség, régebbi névhasználattal a Heves-borsodi nyílt ártér, ahol Tiszatarján található. A Tisza partjától 2 km-re helyezkedik el.

Ez a Borsod- Abaúj- Zemplén megyei település közigazgatásilag a Mezőcsáti kistérséghez tartozó, 40,4 km² területű község.

Település megközelíthetősége

A Tisza jobb partján fekvő községet a Tiszaújváros - Mezőcsát közötti harmadrangú úthoz csatlakozó bekötőútról lehet elérni.

Szomszédos települések: Tiszakeszi (20km), Mezőcsát (10 km), Hejőkürt (5 km), Tiszaújváros (16 km). Miskolctól mintegy 55 km-re, Budapesttől 170 km-re fekszik községünk. A település az M3-as autópályáról a mezőcsáti vagy a hejőkürti lehajtótól érhető el. Napjainkban az autópálya közelsége jobban bekapcsolta a települést az ország vérkeringésébe.

2. térkép: B.-A.-Z. megye, Tiszatarján

M3-as autópályáról

Természeti jellemzők

A község a megye délkeleti szélén, a Tisza menti síkságra települt. A szabályozás előtt a folyó egészen a falu alatt folyt. A Tisza szabályozása még a múlt században megtörtént. Szabályozáskor a település mentén mintegy 2,6 km-t metszettek le a folyóból, ami 2,2 km-es rövidülést jelentett. A területen az árterekre jellemző növény- és állatvilág alakult ki: dús rétek, erdők, nádas, mocsarak. Különösen gazdag volt a madárvilága. A feltételek elsősorban az állattenyésztésnek, halászatnak kedveztek, de a magasabban fekvő területeket szántóként művelték.

Talajtani, éghajlati adottságai

Az ártéri kistáj talajai részben a Tisza allúviumain, részben löszös üledékeken alakult ki. A Tiszához csatlakozó ártéri területen dominálnak a vályog, agyagos vályog fizikai féleségű réti öntés és nyers öntéstalajok.

Borsodi ártér mérsékelt meleg kistáj, a nyarak melegek és szárazak, évi csapadékmennyisége 600mm körüli, az uralkodó szélirány az észak-keleti. A szárazságra hajló éghajlat miatt a kevésbé vízigényes növények termesztésére alkalmas a kistáj.

Növény és állatvilág

Elterjedtebb potenciális erdőtársulások a bokorfüzesek, a fűz-nyár- égerligetek, a kőris- mézgáséger láperdők és a tölgy- kőris- szil ligeterdők. Jellemzőek a mocsárrétek és az iszaptársulások. A területen a nagyvadak nem vagy csak nagyon ritkán jelennek meg, főként kora ősszel a szántások területén. Az állatvilágból a legnagyobb számban a legkisebbek, a rovarok képviseltetik magukat. A terület állatvilága a vízfolyásokhoz kötötten értelmezhető. A területen fellelhető halak, kételtűek, hüllők a vízfolyások, mocsaras területek lakói.

Településünk az alábbi infrastruktúrával rendelkezik:

- úthálózat,
- villamoshálózat, melynek felújítása 2004-2009 között történt meg,
- gázhálózat,
- vezetékes telefon,
- ADSL kiépítettség,
- zöldfelületek- kialakított Hősi Liget és Milleneumi emlékpark formájában,
- ivóvízhálózat,
- szennyvízhálózat.

Önkormányzatunk intézményei, kötelező feladatainak ellátása:

Önállóan fenntartott:

- Közös Önkormányzati Hivatal székhelye
- Micimackó Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde, amely 75 férőhelyes, 3 csoporttal és önálló konyhával és 12 férőhelyes bölcsődével működik, ahol a valamennyi igényt ellátnak. Továbbá az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekeket és a speciális fejlesztést igénylő gyermekeket is neveli.

- Tiszatarjáni Élmezési és Gondozási Központ
 - * Házi segítségnyújtás, amelynek keretében jelenleg 19 fő gondozott van.
 - * Szociális étkeztetés, amely az idősek étkeztetést foglalja magába, jelenleg 40 fő.
 - * gyermekétkeztetés
- Orvosi rendelő, amely vegyes praxist tartalmaz és ellátja a hejőkürti betegeket is.

— Pöttömök Háza Biztos Kezdet Gyerekház

Társulási

formában fenntartott intézmények:

- Gyermekjóléti szolgálat és családgondozó a Községi Ház épületében látja el feladatát.

Állami fenntartású:

- Mezőcsáti Általános Iskola Édes Gergely Tagiskola, ahol 1-4 évfolyamos oktatás folyik, szintén ellátják a sajátos nevelési igényű gyermekeket.
- Védőnői szolgálat

Tiszatarján Község szervezeti felépítése:

- polgármester
- alpolgármester
- képviselő-testület 6 fő
- az önkormányzat munkáját a jegyző és a közös önkormányzati hivatal látja el.

Specifikus kedvezményezeti kör bemutatása:

Településünk a Mezőcsáti járásban található, amely a 105/2015 (IV. 23) Kormány rendelet szerint jelentős munkanélküliséggel sújtott települések között szerepel.

Már megvalósult fejlesztések tapasztalatai

Tiszatarján Község Önkormányzata a településfejlesztési koncepciójának megfelelően több hasonló beruházást hajtott végre. Elsődleges szempont a település infrastrukturális fejlesztése összekapcsolva a munkahelyteremtés lehetőségével, az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve.

Az elmúlt években megtörtént a település szennyvízhálózatának kiépítése, az oktatási intézmények bővítése, energetikai felújítása, eszközrendszerük felújítása, a polgármesteri hivatal épületének fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése, munkahelyteremtés, a település árterének természetvédelmi fejlesztése. Megtörtént a belterületi úthálózat felújítása 3.56 km hosszan, az orvosi rendelő felújítása, bővítése, bölcsőde építése, kiépült a szennyvízhálózat saját tisztítóval. Energetikai felújítás valósult meg az óvodában, iskolában, hivatalban. Az önkormányzat pályázat útján egy húsfeldolgozó üzemet valósított meg, ahol munkahelyet teremtett.

Európai Unió támogatásból megvalósult fejlesztések

Unió támogatásból megvalósult fejlesztések önkormányzatunk életében:

1. 2005- Óvodák és alapfokú nevelési-oktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése -ROP pályázat- 50.561.527 Ft

2. 2005- 21. század iskolája- PHARE pályázat- 51.223.384 Ft
3. 2008- Utólagos akadálymentesítés az önkormányzati feladatokat ellátó intézményekben ÉMOP-2007-4.2.2 keretében megvalósuló A TISZATARJÁNI POLGÁRMESTERI HIVATAL ÉPÜLETÉNEK KOMPLEX AKADÁLYMENTESÍTÉSE -9.832.262 Ft
4. 2008 ADSL kiépítése a mezőcsáti kistérségben
5. 2009- Vidékfejlesztés Tiszatarján Belterületi Útjain ÉMOP-3.1.3-2008- 59.602.020 Ft
6. 2009- az Észak-Magyarországi Operatív Program ÉMOP-2007-4.1.1. „Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése / Kistérségi járó beteg szakellátó központok fejlesztése, alap-, járó beteg szakellátás korszerűsítése” c. pályázati konstrukció keretében megvalósuló a Tiszatarjáni Háziiorvosi és Gyermekorvosi rendelő átépítése és korszerűsítése, a betegellátás feltételeinek javítása érdekében ÉMOP-4.1.1/A-2008- 50.798.235 Ft
7. A Bölcsődei Szolgáltató Részleg Létrehozása a Tiszatarjáni Micimackó Napközi Otthonos Óvodában ÉMOP-4.2.1/B-2008-43.730.930 Ft
8. Tiszatarján Község szennyvíztisztása és hálózatának kiépítése ÉMOP-3.2.1/A-09-201-0004 400.000.000 Ft.
9. 2013- Idősek nappali ellátása (TÁMOP) 14.354.000 Ft
10. 2013-Biztos Kezdet és Közösségi Ház építése a Gyerekesély projekt keretében (TÁMOP) 18.965.000 Ft
11. 2014- Egységes Falukép 5.872.000 Ft
12. 2015- Közösségi busz vásárlása 7.986.000 Ft
- 13.2015-2017 „ A” típusú tornacsarnok építése 245.000.000 Ft
14. 2018- Óvoda energetikai felújítása 28.000.000 Ft
15. 2018- Iskola energetikai felújítása 34.000.000 Ft
16. 2018 – Húsfeldolgozó üzem 200.000.000 Ft
17. 2019- Gépbeszerzés, gréder 3.300.000 Ft
18. 2019. Művelődési Ház energetikai felújítása 28.200.000 Ft.
19. 2019 Napelem és jármű beszerzés Húsüzem 28.000.000 Ft.
- 20 2020 Orvosi eszközök beszerzése 2.000.000 Ft
21. 2020- Művelődési ház belső felújítása 15.000.000 Ft
22. 2020 Kisléptékű településfejlesztés játék óvoda udvar 1.600.000 Ft
23. 2021 Útfelújítás Liszt F. 10.100.000 Ft
24. 2021- LIFE projekt 60.000.000 Ft
25. 2022- Ravatalozó felújítása 19.800.000 Ft
26. 2022-Óvodai Játshóeszköz 2.000.000 Ft
27. 2022- Orvosi szolgálati lakás 15.000.000 Ft
28. Munkácsy utca felújítása 9.800.000 Ft.

29. Kommunális eszköz beszerzése 3.000.000 Ft

30. Járda építése 5.000.000 Ft.

Hazai forrásból megvalósult fejlesztések

1. 2006-LEKI útfelújítás pályázat – 8.766.870 Ft
2. 2008-LEKI /ÉM/2008/209 azonosító számú „Szociális Humán Infrastruktúra fejlesztés Tiszatarján Község Többfunkciós Épületében” című pályázata-11.494.591 Ft
3. Községi busz beszerzése – 8.860.000 Ft
4. 2014- Belterületi utak felújítása (fő utca) 75.000.000 Ft
5. 2015 Konyha felújítása 23.122.000 Ft
6. 2017-Közös Hivatal felújítása 20.000.000 Ft
7. 2017- Bekötő út felújítása 106.000.000 Ft
8. 2017- Kultúrház részleges felújítás 20.000.000 Ft
9. 2018- Húsfeldolgozó üzem megépülése 198.000.000 Ft
10. 2018- Tizsator és Deák u. felújítása 15.000.000 Ft
11. 2019- Eszközök a húsüzembe 38.000.000 Ft
12. 2021 Közös hivatal tető és belső terek felújítása 36.795.000 Ft
13. 2022 Kazán és óvodai játék beszerzése 7. 400.000 Ft

Gazdasági jellemzők

A településen levő vállalkozások mutatói:

Gazdasági szereplők Tiszatarján/é v	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Működő Betéti társaságok száma	5	5	1	2	4	3	2	2	1	1
Egyéni vállalkozások száma	26	40	16	17	50	54	55	56	60	61
Működő Korlátolt Felelősségű Társaságok	9	9	9	9	15	17	16	5	7	10
Működő Nonprofit Társaságok	9	10	10	9	9	9	9	9	9	9

A fejlesztéssel érintett területen jól látható, hogy az elmúlt években az egyéni vállalkozások száma egy időben csökkent, majd nőtt jelentős mértékben.

Településünkön levő vállalkozások az alábbi ágazatokban tevékenykednek:

- építőipar,
- mezőgazdaság,
- kereskedelmi szolgáltatások,
- vendéglátóhelyek,

A környező településeken található nagyobb vállalatok, vállalkozások biztosítanak munkát az itt élők számára:

- TVK Tiszaújváros
- MOL Tiszaújváros
- Tiszamenti MgTsz Tiszakeszi
- Ben-Ross cipőüzem Tiszakeszi
- Lidl Hejőkürt
- Jabil Tiszaújváros
- Tóth -Szer Kft.

Ezen kívül a foglalkoztatásban fontos szerepet tölt be a helyi Önkormányzat, ahol a támogatásra jogosultak köréből jelenleg 36 főt foglalkoztatunk start közmunka keretében.

Földrajzi, történeti, gazdasági, demográfia adatok 1-5 tábl

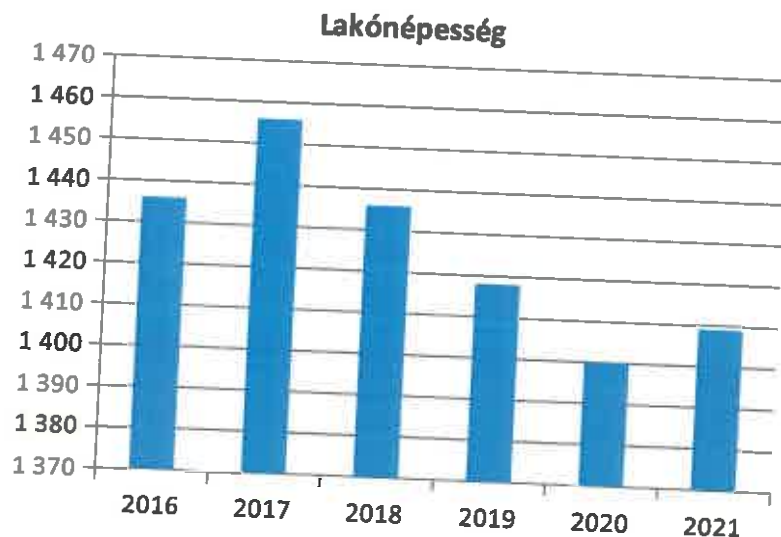
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	1 436	bázis év
2017	1 456	101,39%
2018	1 436	98,63%
2019	1 418	98,75%
2020	1 400	98,73%
2021	1 409	100,64%
2022	1 408	100,57%
2023	1 437	102,05%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

A lakónépesség növekedését tapasztalhattuk 2020. évhez képest.

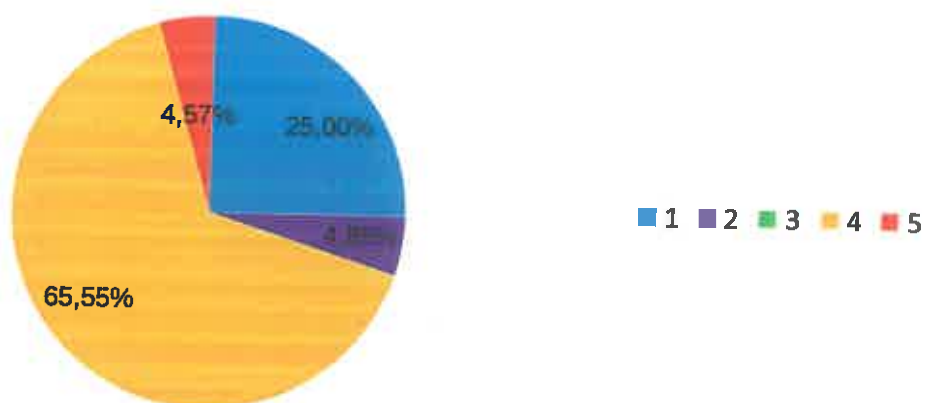
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	714	695	1409	50,67%	49,33%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			70	4,97%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	164	137	301	11,64%	9,72%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	32	20	52	2,27%	1,42%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	430	393	823	30,52%	27,89%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	30	41	71	2,13%	2,91%
65 év felett (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	58	104	162	4,12%	7,38%

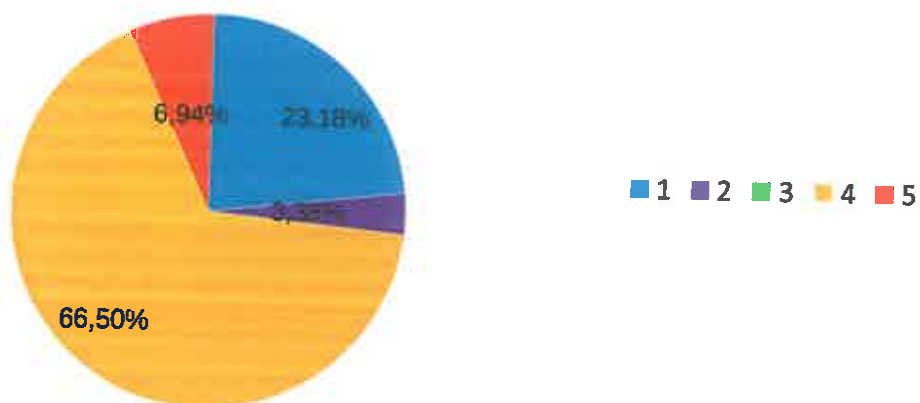
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A nők és a férfiak 50-50%-ban oszlanak meg a településünkön, ami nagyon feltűnő, hogy a 65 év alatti férfiak száma majdnem a fele a nőkéhez képest.

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

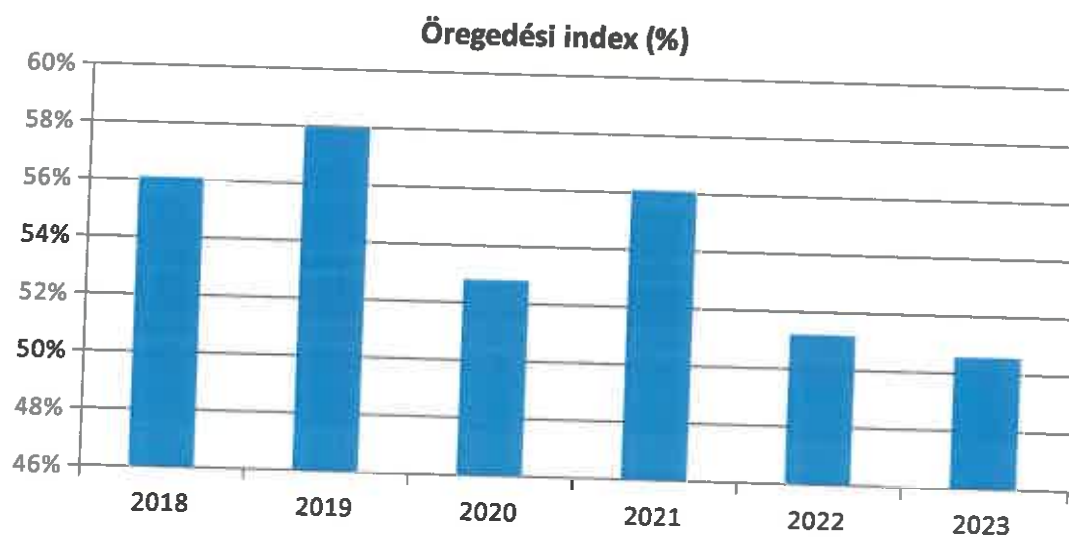
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	166	296	56,08%
2019	164	283	57,95%
2020	159	301	52,82%
2021	166	296	56,08%
2022	168	328	51,22%
2023	173	342	50,58%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. számú táblázat - Öregedési index

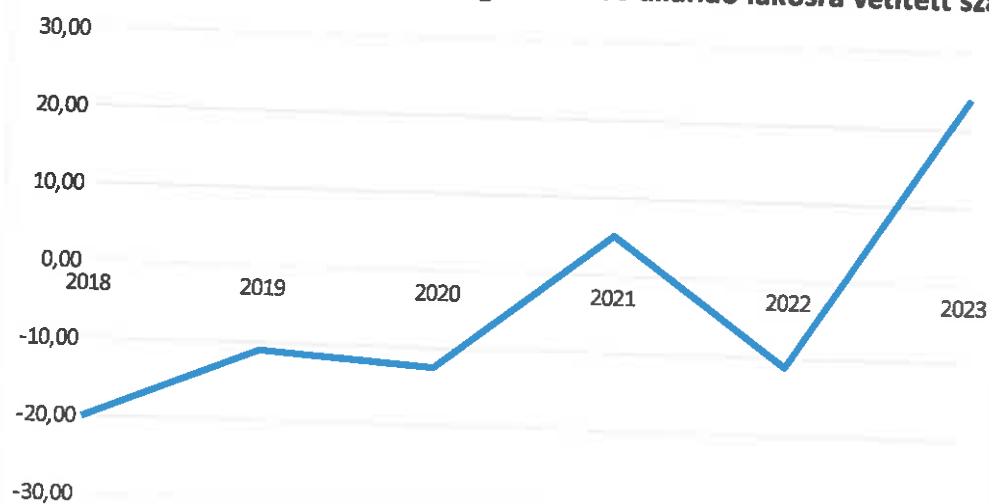
A fenti táblából látható, hogy a település nem előregedő, sok a 0-14 év közöttiek száma.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2018	-20,01
2019	-10,89
2020	-12,45
2021	5,11
2022	-11,11
2023	23,87

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

lő oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma

A beköltözők és elvándorlók száma az elmúlt években hasonló.

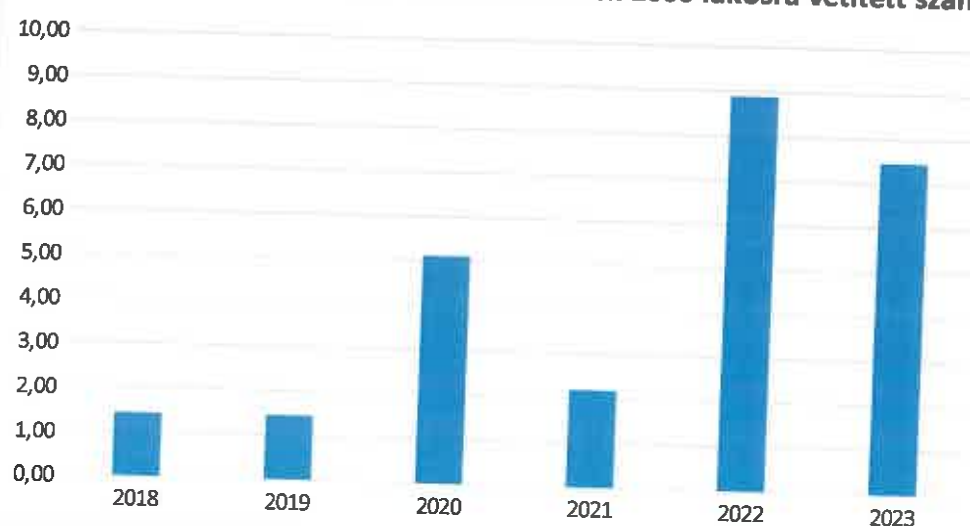
A belföldi vándorlási mutató szerint a település vonz ereje változó, de a nagymértékű elvándorlás nem kimondottan jellemző a községre. A településen munkahely lehetőség kevés. A távolabbi munkahelyek eléréséhez az utazási nehézségek miatt hátrányos helyzetben vannak az itt élők. Amennyiben a lakosság, főleg a fiatalok számára a munkához való hozzáférés megoldódna, a helyben maradás sem jelentene számukra gondot.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2018	1,43
2019	1,45
2020	5,12
2021	2,19
2022	8,89
2023	7,46

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma

A természetes szaporodás 2020 évtől növekszik a 2018-2019-hez képest.

Értékeink, küldetésünk

Településünk legnagyobb értéke sokszínűségében rejlik. A jó környezeti adottság, a szociális- és egészségügyi ellátás, oktatási-nevelési intézmények megléte és munkájuk minősége mind alapot adhatnak arra, hogy településünkön mindenkinek esélye legyen a jó minőségű szolgáltatásokra, a megfelelő életkörülményekre.

Tiszatarján Község Önkormányzat az alábbi küldetést tekinti sajátjának: A múlt történelmi és természeti értékeit megőrizni fontos feladatunk. Ezen túlmenően a változások előidézőiként az utókor számára maradandót alkotni és hátrahagyni szintén lényeges küldetés. Megfelelni a helyi lakosok igényeinek, ugyanakkor világunk változást sürgető kihívásainak is. A település életét felelősen irányítani, gazdasági, társadalmi és környezeti adottságait minél teljesebb mértékben kihasználva fejlődését elősegíteni és a különböző forrásokat felkutatva cselekedni.

A település gazdasági növekedését felgyorsítani, a lakosság életkörülményeit javítani, úgy, hogy közben megőrizzük a helyi hagyományokat, szokásokat és értékeket, valamint figyelembe vesszük az esélyegyenlőségi szempontokat, amelyek áthatják a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a település életének alakítása során. A település mindenkié, aki községünk életét megőrizni, építeni és jobbá tenni akarja.

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megélte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása, vagy az anyagi helyzete.

Tiszatarján Község Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat, a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaival. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben közvetlen szolgáltatási során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenységek folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játszanak elősegítve ezzel a lakosság ilyen irányú szemlélet váltását is. Ennek eszközei a szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

A Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) célja a szociális szempontból befogadóbb társadalom megteremtése, a hátrányos helyzetben élő állampolgárok segítése, támogatása, életminőségük javítása.

Tiszatarján település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Alapvető célunk, hogy Tiszatarján község olyan település legyen, ahol a lehető legteljesebben érvényesül az az alapelv, mely szerint minden ember egyenlő.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebkty.) 31. §-a rendelkezik a helyi esélyegyenlőségi programokról. A törvény 31. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, amelyet a 31. § (4) bekezdése értelmében kétévente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.” A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,:

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A program elkészítésénél figyelembe vettük továbbá azon alábbi helyi rendeleteket, amelyek a település szociálisan hátrányos helyzetű lakossága problémáinak enyhítésére szolgálnak:

- **2011. évi CLXXXIX. Törvény Magyarország helyi önkormányzatairól**

13. § (1) A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

1. településfejlesztés, településrendezés;
2. településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és

- fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);
3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;
 4. egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások;
 5. környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);
 6. óvodai ellátás;
 7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadóművészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
 8. szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
 9. lakás- és helyiséggazdálkodás;
 10. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
 11. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
 12. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
 13. helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
 14. a kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
 15. sport, ifjúsági ügyek;
 16. nemzetiségi ügyek;
 17. közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
 18. helyi közösségi közlekedés biztosítása;
 19. távhőszolgáltatás;
 20. víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

- A pénzben és természetben nyújtható szociális ellátások helyi szabályairól szóló 9/2021 (IX.14) önkormányzati rendelet

„Települési támogatási formák 6.§

6. §

- (1) A Képviselő-testület az e rendeletben meghatározottak szerint nyújthat települési támogatást.

(2) Települési támogatás:

- a) Lakhatási támogatásként
- b) rendkívüli települési támogatásként
 - ba) önhibáján kívül átmenetileg nehéz anyagi, létfenntartását súlyosan veszélyeztető helyzetbe került személy vagy család kiadásainak mérséklésére,
 - bb) lakásában bekövetkezett, a lakhatását veszélyeztető elemi kár, természeti csapás esetén
 - bc) eseti gyógyszerkiadás mérséklésére
 - bd) 10 napot meghaladó kórházi kezelés, továbbá súlyos vagy életveszélyes sérüléssel járó baleset esetén
 - be) közeli hozzátartozó, családtag eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásra, amennyiben az elhunyt Tiszatarján községben állandó bejelentett lakóhellyel rendelkezett.
- c) tanévkezdési támogatásként,
- d) időskorúak támogatásként,
- e) támogatásként idősek napjára
- f) gyermekes családok év végi támogatásként,
- g) egyszeri év végi támogatás céljából
- h) Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj támogatásként
- i) köztemetésként adható.

Lakhatási támogatás

7. §

- (1) A Képviselő-testület települési támogatásként lakhatási támogatást nyújt pénzbeli formában egy éves időtartamra, egy összegben a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás lakhatásához kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez.
- (2) A támogatás ingatlan használathoz kapcsolódik. A támogatás ugyanazon ingatlanra csak egy jogosultnak állapítható meg, az ott élő személyek számától függetlenül. A támogatás igénylésére elsősorban az ingatlant használó háztartás egy tulajdonos tagja jogosult vagy amennyiben tulajdonos által kérelem benyújtására nem került sor, úgy érvényes bérleti szerződéssel rendelkező bérlő használó jogosult.
- (3) A lakhatási támogatás összege : 5.000.-Ft/hó.
- (4) Lakhatási támogatás pénzbeli formájára jogosult az a személy
 - a) aki a kérelemben megjelölt lakásban bejelentett lakcímmel rendelkezik, abban életvitelszerűen lakik, és annak tulajdonosa, vagy bérlője és
 - b) akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 400%-át, egyedül élő vagy egyedülálló esetén 450 %-át és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona.
- (5) A támogatást Tiszatarján Község Önkormányzata havonta fizeti, első alkalommal a határozat jogerőre emelkedését követő hónap 5. napjáig.
- (6) A 6. § (2) bekezdés a) pontja szerinti támogatás családonként egy fő részére állapítható meg a kérelem benyújtását követő hónapjának első napjától egy év időtartamra, de legfeljebb a lakáshoz kapcsolódó jogviszony időtartamára.

(7) A támogatás iránti kérelmet a Rendelet 1. mellékletét képező nyomtatványon lehet igényelni. A kérelemhez csatolni szükséges a háztartásban élők kérelem benyújtását megelőző havi nettó jövedelméről szóló igazolásokat, az ingatlanhoz kapcsolódó fenntartási költséghez igazoló közüzemi számlát, valamint a (4) bekezdés a) pontjában szabályozott esetben a bérleti szerződést.

Rendkívüli települési támogatás

8. §

(1) Rendkívüli települési támogatást az önhibáján kívül létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő családok, illetve személyek részére nyújt.

(2) Rendkívüli települési támogatás igényelhető:

- a) önhibáján kívül átmenetileg nehéz anyagi, létfenntartását súlyosan veszélyeztető helyzetbe került személy vagy család kiadásainak mérséklésére,
- b) lakásában bekövetkezett, a lakhatását veszélyeztető elemi kár, természeti csapás esetén
- c) eseti gyógyszerkiadás mérséklésére
- d) 10 napot meghaladó kórházi kezelés, továbbá súlyos vagy életveszélyes sérüléssel járó baleset estén
- e) közeli hozzátartozó, családtag eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásra, amennyiben az elhunyt Tiszatarján községben állandó bejelentett lakóhellyel rendelkezett.

(3) Rendkívüli települési támogatás állapít meg annak a személynek, aki a 8. § (2) bekezdése a), c) és d) pontja szerint rendkívüli élethelyzetbe került vagy létfenntartási gonddal küzd és családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át, egyedül élő vagy egyedülálló esetén 280 %-át nem haladja meg. Rendkívüli települési támogatást állapít meg továbbá a 8. § (2) bekezdés b) és e) pontja szerinti esetben, amennyiben a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 1400%-át.

(4) A rendkívüli települési támogatás összege

- a) a (2) bekezdés a) és c) és d) pontja esetében maximum 35.000,- Ft.
- b) a (2) bekezdés b) pontja esetében maximum 50.000,- Ft
- c) a (2) bekezdés e) pontja esetében 30.000,- Ft

(5) Indokolt esetben a támogatásban részesített személyt kötelezni lehet a települési támogatás felhasználásáról történő elszámolásra. Ez esetben a határozatban a felhasználás célját, és a felhasználásról történő elszámolási kötelezettséget is meg kell határozni.

(6) A rendkívüli települési támogatás iránti kérelem elbírálásakor, amennyiben

- a) a kérelmező életmódja, életvitele arra enged következtetni és
- b) a jegyző által készített környezettanulmány, valamint a köztudomású tények alapján bizonyosságot nyer, hogy a kérelmező a részére megállapított rendkívüli települési támogatást nem a saját vagy családja létfenntartásához nélkülözhetetlen árucikkekre (hanem például élvezeti cikkekre) fordítaná, részére a rendkívüli települési támogatást természetben kell megállapítani.

(7) Az elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásra igényelt rendkívüli települési támogatás megállapítása iránti kérelemhez csatolni kell a temetés költségeiről az eltemettető nevére kiállított számla eredeti példányát, és a halotti anyakönyvi kivonatot. A temetési számlát a Vhr. 32. § (2) bekezdésében foglalt adatok feltüntetését követően az eltemettetőnek vissza kell adni.

(8) Az eltemettető az elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásra igényelt önkormányzati támogatás iránti kérelmét az elhalálozás napjától számított 45 napon belül nyújthatja be.

(9) A rendkívüli támogatás iránti kérelmet e rendelet 2. melléklete szerinti nyomtatványon kell előterjeszteni.

Tanévkezdési támogatás

9. §

(1) Tanévkezdési támogatásban részesül Tiszatarján településen lakóhellyel, vagy ha kérelmező életvitelszerűen a bejelentett tartózkodási helyén lakik, akkor tartózkodási hellyel rendelkező óvodás, általános iskolai tanuló, a középfokú oktatásban részt vevő tanuló családja, amennyiben a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 1000%-át.

(2) A támogatás összege gyermekenként (óvodás, iskolás, középiskolás): 5.000,- Ft

(3) A tanévkezdési támogatás igénylésére a Hivatalhoz benyújtott kérelem alapján, a tanulói – hallgatói jogviszony és az (1) bekezdésben szabályozott jogosultsági feltételek igazolására szolgáló dokumentumok benyújtásával tárgyév augusztus 1. és szeptember 15. között van lehetőség.

Időskorúak támogatása

10. §

(1) A Képviselő-testület támogatásban részesíti azokat a 65. életévet betöltött időkorú személyt, akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 1200%-át és a kérelem benyújtását megelőzően Tiszatarján településen állandó lakóhellyel vagy ha kérelmező életvitelszerűen a bejelentett tartózkodási helyén lakik, akkor tartózkodási hellyel rendelkezik.

(2) A támogatás összege: 4.000,- Ft/ fő

(3) Az időskorúak támogatásának igénylésére a Polgármesteri Hivatalhoz benyújtott kérelem alapján, a jogosultsági feltételek igazolására szolgáló dokumentumok benyújtásával tárgyév június 1. és június 30. között van lehetőség.

Támogatás idősek napjára

11. §

(1) Idősek napja alkalmából települési támogatásban részesül az a szociálisan rászoruló személy, aki a tárgyévben betölti 65. életévét és a havi nettó jövedelme nem haladhatja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 1200%-át és a kérelem benyújtását megelőzően Tiszatarján településen állandó lakóhellyel vagy ha kérelmező életvitelszerűen a bejelentett tartózkodási helyén lakik, akkor tartózkodási hellyel rendelkezik.

(2) A támogatás összege személyenként 4.000 forint, melyet az önkormányzat utalvány formájában, vagy más természetbeni formában biztosít a tárgyév december 20. napjáig.

(3) Az idősek napi támogatás a Hivatalhoz benyújtott kérelemre és hivatalból is adható.

Gyermekes családok év végi támogatása

12. §

(1) Egyszeri támogatásban részesül az a kiskorú (14 év alatti) gyermeket nevelő család, ahol az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 1200%-át, és a kérelem benyújtását megelőzően a településen állandó lakóhellyel vagy ha kérelmező életvitelszerűen a bejelentett tartózkodási helyén lakik, akkor tartózkodási hellyel rendelkezik.

(2) A támogatás összege gyermekenként 4.000,- Ft

(3) A gyermekes családok év végi támogatásának igénylésére a Hivatalhoz benyújtott kérelem alapján, a jogosultsági feltételek igazolására szolgáló dokumentumok benyújtásával tárgyév november 15. és december 15. között van lehetőség.

(4) Annak megállapítása céljából, hogy a gyermek életvitelszerűen a településen lakik, a jegyző környezettanulmány készítését rendelheti el, vagy a tényállás tisztázása érdekében helyszíni szemle tartható.

Év végi támogatás

13. §

(1) Egyszeri év végi támogatásban részesül a szociálisan rászorult személy, aki a kérelem benyújtását megelőzően a településen állandó lakóhellyel vagy ha kérelmező életvitelszerűen a bejelentett tartózkodási helyén lakik, akkor tartózkodási hellyel rendelkezik, és akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 1000%-át, egyedül élő esetén 1200%-át.

(2) A támogatás összege háztartásonként: 5.000 forint, melyet az önkormányzat utalvány formájában, vagy más természetbeni formában biztosít a tárgyév december 15. napjáig.

(3) Az év végi támogatás igénylésére a Polgármesteri Hivatalhoz benyújtott kérelem alapján, a jogosultsági feltételek igazolására szolgáló dokumentumok benyújtásával tárgyév november 10. és december 05. között van lehetőség.

(4) Az év végi támogatásra irányuló kérelmet egy háztartásból egy személy nyújthatja be. A kérelem hivatalból is indulhat.

14. §

- (1) A tanévkezdési támogatás, időskorúak támogatása, támogatás idők napjára, a gyermekes családok év végi támogatása és az év végi támogatás évente egy alkalommal kerül megállapításra.
- (2) A tanévkezdési támogatás, az időskorúak támogatása, támogatás idők napjára, a gyermekes családok év végi támogatása és az év végi támogatás iránti kérelmet e rendelet 3. melléklete szerinti nyomtatványon kell előterjeszteni.

Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj támogatás

15. §

- (1) A „Bursa Hungarica” Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat keretében ösztöndíjat állapít meg annak a pályázatát határidőben benyújtó és a benyújtás időpontjában Tiszatarjánban bejelentett lakóhellyel rendelkező pályázónak, aki megfelel a „Bursa Hungarica” Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerre vonatkozó Általános Szerződési Feltételekben meghatározott előírásoknak és e rendelet szabályai szerint szociális rászorultsága megállapításra kerül.
- (2) Az ösztöndíjra való jogosultság megállapítása szempontjából szociálisan rászorulóknak kell tekinteni azt a pályázót, akinél az egy háztartásban élők egy főre jutó havi nettó jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 750 %-át. Amennyiben a gyermeket egyedülálló szülő, vagy más törvényes képviselő gondozza, vagy ha a pályázóval egy háztartásban igazoltan tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy van, a szociális rászorultság akkor állapítható meg, ha a háztartás egy főre jutó nettó jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 800 %-át.
- (3) Az ösztöndíj időtartamát és az egyéb feltételeket a mindenkori pályázati felhívás tartalmazza, melyet a Képviselő-testület hagy jóvá.
- (4) A felsőoktatási intézménybe jelentkezők szociális rászorultságát a Képviselő-testület évente egyszer köteles felülvizsgálni.
- (5) Az önkormányzat által folyósított ösztöndíj havi összege 4.000,-Ft/fő/hó mértékig terjedhet.
- (6) Az ösztöndíj elnyerésére beadott pályázatok elbírálása a Képviselő-testület hatáskörébe tartozik.

Köztemetés

16. §

A köztemetést az Szt. 48. §-ában foglaltak szerint biztosítja az Önkormányzat.

- A talajterhelési díjról szóló 10/2015. (IX.25.) rendelet
- A magánszemélyek kommunális adójáról szóló 7/2007 (XII.29) rendelet
- Szociális étkeztetés szakmai programja
- HSZG szakmai programja

- településrendezési terv
- gazdasági program

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

A társadalom peremén élő roma lakosság társadalmi-gazdasági befogadására irányuló, a romák egyenlőségét és társadalmi részvételét elősegítő intézkedéseket fogalmaz meg. Minden roma számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy teljes mértékben kibontakoztassa képességeit, részt vegyen a politikai, társadalmi, gazdasági és kulturális életben. Célja a romák esélyegyenlőségének, valamint társadalmi befogadásának és részvételének elérése. Hangsúlyt fektet azokra az egyes szakterületeken hozandó célzott intézkedésekre is, amelyek elősegítik, hogy a romák ugyanúgy igénybe tudják venni az alapvető szolgáltatásokat és élni tudjanak jogaikkal, mint a többségi társadalom tagjai.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

A 88/2009 (X.29) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Ifjúsági Stratégia (NIS) jövőkép, amely felvázolja az ifjúsági korosztályok fejlődésének optimális irányait. Célja, hogy hosszú távon irányt szabjon az ifjúság életfeltételeinek javításához, segítséget nyújtson a szféra valamennyi szereplőjének az ifjúsággal kapcsolatos intézkedések tervezéséhez, szervezéséhez és végrehajtásához.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Nők és Férfiak Társadalmi Esélyegyenlőségét Elősegítő Nemzeti stratégia (2010-2021)

A stratégiát a 1004/2010 (I.21) határozatában fogadta el a Kormány. Célja a szakmai, magán és a családi élet jobb összehangolása, a nők és a férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a nők és a szegénység, a nők és az egészség szempontjaink figyelembevétele, a politikai, gazdasági döntéshozatalban.

A Kormány

a) elfogadja „a Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia - Irányok és Célok 2010-2021” című stratégiát;

b) a Stratégiában foglalt hosszú távú célkitűzések megvalósítása érdekében elrendeli az első két évre (2010-2011) vonatkozó végrehajtandó intézkedések kidolgozását és az azokhoz tartozó indikátorok meghatározását a következő célkitűzések mentén:

ba) a nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a nők és a szegénység, a nők és az egészség szempontjainak figyelembevétele;

bb) a szakmai, a magán- és a családi élet fokozottabb összehangolásának támogatása;

bc) a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentésének támogatása a politikai és gazdasági döntéshozatalban, valamint a tudomány területén;

bd) az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtétele; be) a nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorításának támogatása;

bf) a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség politikájának stratégiai elve célkitűzéseinek megvalósításához elengedhetetlen változások szakmai megalapozása (képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés)

Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022).(2023-2024)

Az Országgyűlés 2009-ben a 81/2009(X.2) határozatával fogadta el. A Stratégiai célkitűzéseinek megvalósítását két ütemtervre bontották. Az egyik legfontosabb cél az idős korúak diszkriminációjának megszüntetése és az esélyegyenlőség megteremtése, az idős korosztály igényeinek figyelembevétele az élet valamennyi területén, valamint olyan gazdasági és társadalmi környezet kialakítása, amelyben az idős emberek meg tudják őrizni aktivitásukat., társadalmi részvételüket.

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

Az Országgyűlés 15/2015 (IV.7) határozatában fogadta el. Célja a fogyatékos személyek élethelyzetének javítása, illetve esélyegyenlőségének megteremtése.

Az Országos Fogyatékosügyi Program (OFP), mint a fogyatékos emberek életkörülményeinek javítását, társadalmi befogadását és esélyegyenlőségük biztosítását célul kitűző stratégia a 2015- 2025. közötti időszakra határozza meg az állam és intézményrendszerének feladatait a területen. A programhoz

középtávú intézkedési tervek tartoznak, melyek 3-4 éves időszakokban fogalmazzák meg a célok elérése érdekében szükséges lépéseket és rendelnek azokhoz határidőket, erőforrásokat. 19 Az első ilyen középtávú intézkedési terv a 2015-2018. közötti időszakra határozta meg a teendőket, 2019-2021. között pedig egy újabb cselekvési terv lesz hivatott irányt mutatni a szakmapolitika és a kormányzat számára.

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek. A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is. Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Tiszatarján Község Önkormányzata a 2014-2019 gazdasági programját a 16/2020(IV.23) határozatával fogadta el.

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskoruk szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.

Településszerkezeti terv - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti

szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Helyi esélyegyenlőségi programunk szervesen kapcsolódik a mezőcsáti kistérség esélyegyenlőségi programjához. Településünkön található köznevelési intézmény szintén rendelkezik esélyegyenlőségi programmal.

A Mezőcsáti kistérség Képviselő-testületei létrehozták a településre vonatkozóan a családsegítő és gyermekjóléti intézményt, amely jól működik megfelelő számú és képzettségű személyt foglalkoztatva a felmerülő problémák kezelésére, orvoslására.

Tiszatarján község tagja a Mezőcsát és Térsége Területfejlesztési társulásnak.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adatai kimutatása

A helyzetelemzés alapját adó statisztikai adatok legnagyobb részét az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatbázisból gyűjtöttük össze. Jelentős segítséget nyújtottak továbbá a releváns adatok összegyűjtéséhez az önkormányzat, valamint az önkormányzat társszervei és intézményei nyilvántartásai és statisztikái. Ezenkívül támaszkodtunk egyes ágazati beszámolók megállapításaira, a különböző területeken dolgozó szakemberek tapasztalataira. Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs vagy nem lehet, elsősorban a 2011.évi népszámlálás adataiból indultunk ki. A fogyatékkal élők számára és helyzetére vonatkozóan releváns adatokat gyűjtéssel, helyi ismeretség alapján sikerült beszerezniünk, mivel az önkormányzatunk erre vonatkozóan adattal nem rendelkezik. Az intézményekre jellemző adatokat az iskolai és óvodai statisztikák nyújtották.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

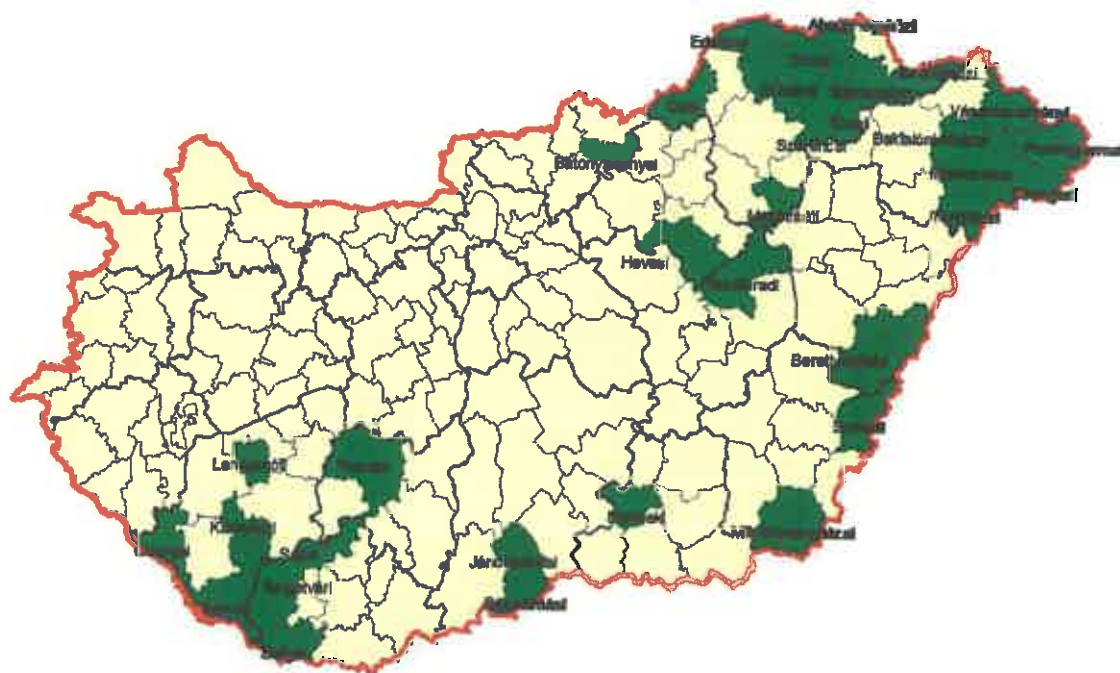
A mélyszegénység viszonylag új keletű jelenség az emberiség történelmében; a XX. században jelent meg először. A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program (későbbiekben: TÁMOP) „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért” című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan. Eszerint:

„Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák - (2011-2020.) című dokumentum előszavában foglaltak szerint „Ma Magyarország egyik legsúlyosabb gondja a

szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén, valamint a hátrányos helyzetű térségekben és települések periferiáján növekvő és újonnan kialakuló rossz lakhatási körülmények” A dokumentum megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.”

Magyarországon a mélyszegénységben élők területi elrendeződése nagyjából egybeesik a leghátrányosabb helyzetű kistérségek (továbbiakban LHH kistérség) területével (1. ábra).

1. ábra: LHH kistérségek Magyarországon napjainkban
(forrás: <http://www.nfu.hu>)

Ezen térségek leginkább az ország északkeleti részében találhatók; Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a Sajó és a Bodrogek közötti területen, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Másik fontos térség a Dél-Dunántúl bizonyos részei, úgy, mint az Ormánság, vagy Tolna megyében a Tamási kistérség.

A mélyszegénységből való kitörés rendkívül nehéz, mondhatni lehetetlen. A helyzetüket az is rontja, hogy rendkívüli elszigeteltségben élnek mind társadalmilag, mind gazdaságilag. Ebben nagy szerepe van az infrastruktúra fejletlenségének. Kutatások igazolják, hogy azoknak a településeknek a száma és aránya, ahol

a mélyszegénységben élő családok a helyi társadalom többségi csoportját alkotják, megháromszorozódott az elmúlt évtizedben.

A roma lakosság helyzetének vizsgálatát jelentősen befolyásolja, hogy jelenleg Magyarországon hivatalosan az a lakos tekintendő romának, aki magát romának vallja, tekintettel arra, hogy az adatvédelmi törvény értelmében a nemzetiséghez való tartozásra vonatkozó személyes adat különleges személyes adatnak minősül, amelyet – a törvényben meghatározott eseteket kivéve - az érintett írásos beleegyezése nélkül nem lehet nyilvántartani. A beilleszkedni vágyás illetve a cigányokkal szembeni előítéletek miatt azonban Magyarországon ma a roma népesség egy része nem szívesen vállalja roma identitását, éppen ezért számukat megmondani nagyon nehéz. A település roma lakosainak aránya becslések szerint 30%. A településen élő roma lakosság nagy hányada halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

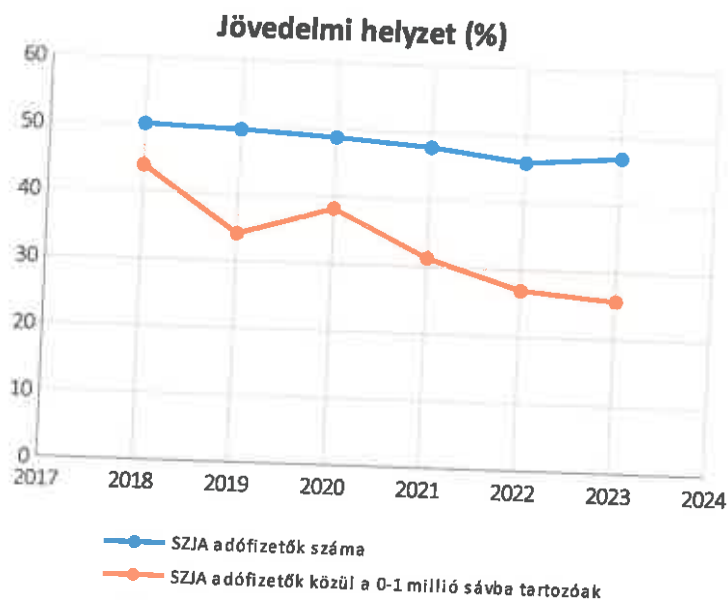
A szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. tv. 4.§-a szerint a *jövedelem*: elismert költségekkel és befizetési kötelezettségekkel csökkentett összeg, *vagyon*: ha e törvény másként nem rendelkezik, a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog. A Szt. szabályozza azokat a szociális ellátásokat, amelyek igényelhetők. A pénzbeli, természetbeni gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 9/2021 (IV.14) rendeletünk szerint biztosítjuk a jogosultaknak az ellátásokat.

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény szabályozza a családtámogatási lehetőségeket (gyes, családi pótlék, iskoláztatási támogatás, anyasági támogatás stb.).

Tiszatarján az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések jegyzékéről szóló 105/2015 (IV.23) települések közé tartozik. Ezen tény alapjaiban befolyásolja a településen élők jelentős részének jövedelmi és vagyoni helyzetét. A népesség jövedelmi viszonyairól nem áll rendelkezésünkre valós és megbízható kép, bár a személyi jövedelemadó önkormányzatunkat megillető összege némi támpontot jelenthet ezen kérdés vizsgálatakor.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2018	50,00	43,86
2019	49,57	34,15
2020	48,83	38,23
2021	47,80	31,35
2022	45,93	26,97
2023	46,99	25,76

Forrás: TÁHÉ, KSH Tár

Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

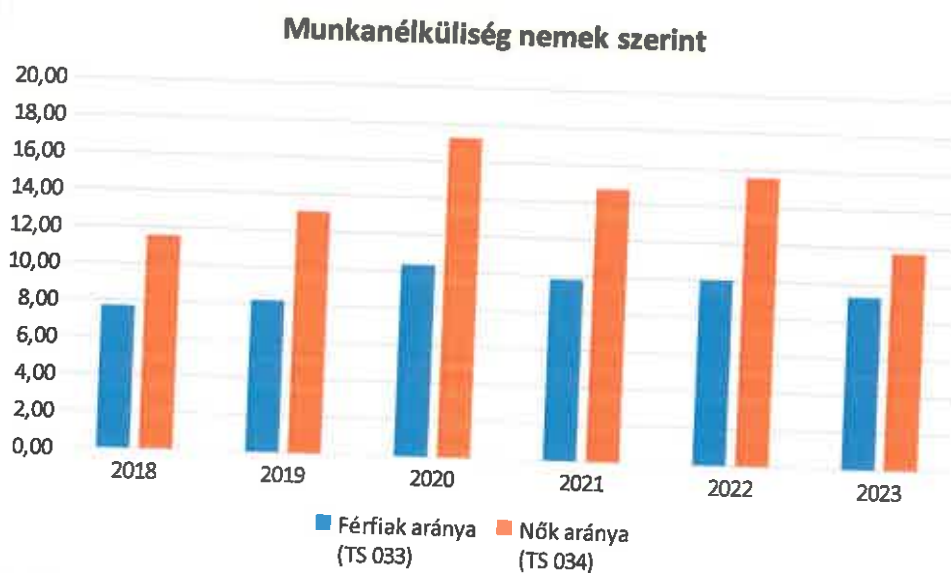
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Az alábbi adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, valamint, hogy ez miként változott az elmúlt években, levetítve nők és férfiak arányára a vizsgált területen

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	7,71	11,55	9,63%
2019	8,21	13,09	10,65%
2020	10,37	17,29	13,83%
2021	9,82	14,77	12,30%
2022	10,02	15,61	12,82%
2023	9,33	11,74	10,54%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

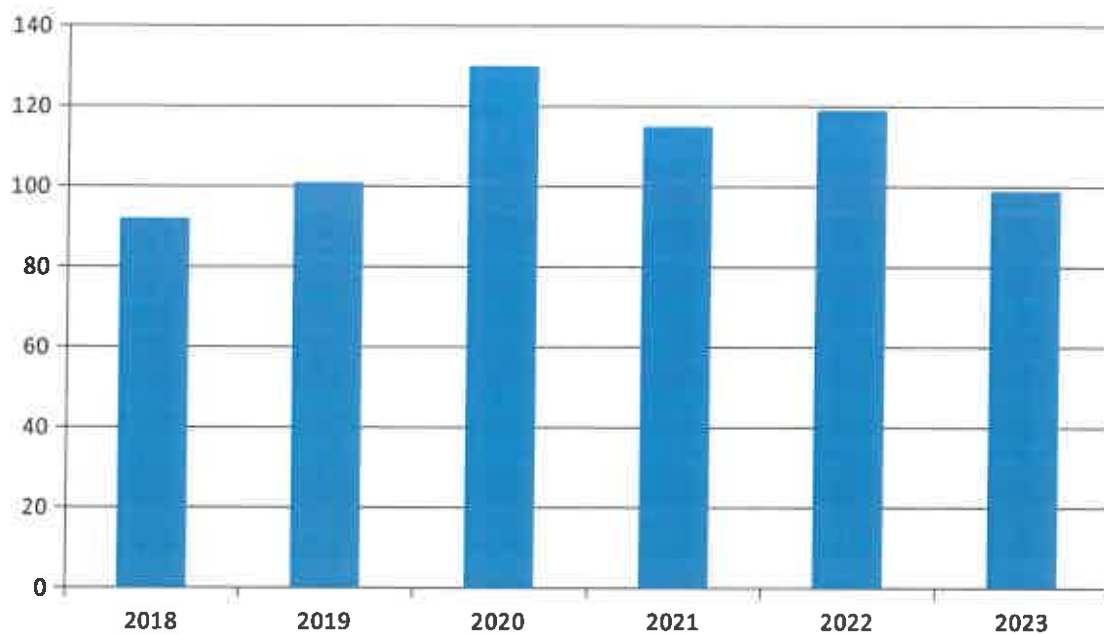
A fenti diagramból látható, hogy az álláskeresők aránya nőknél magasabb.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint

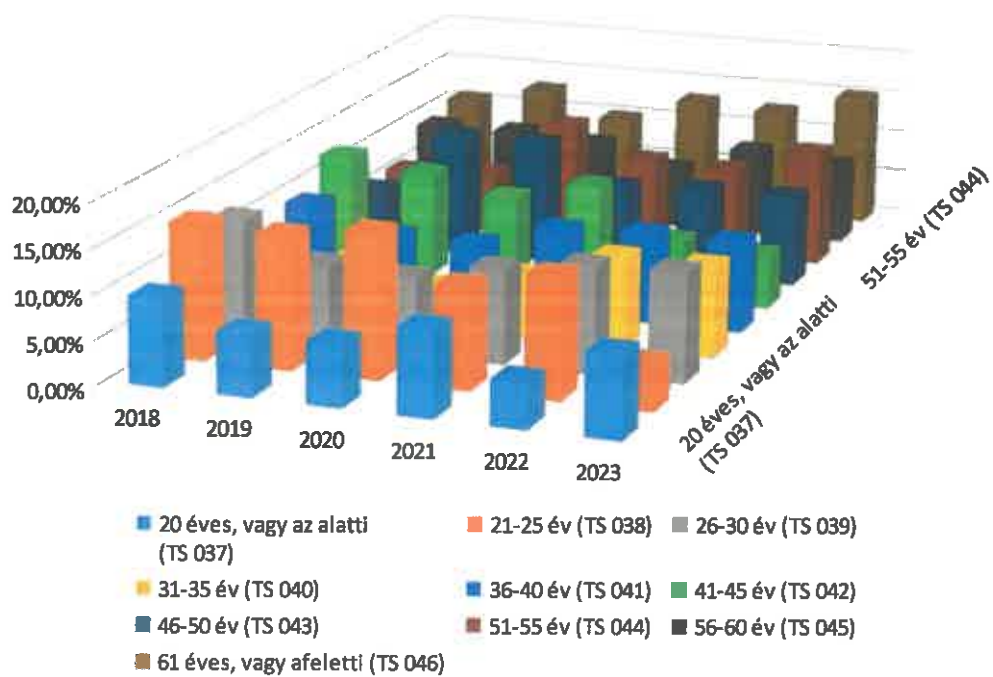
Nyilvántartott állás keresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	92	101	130	115	119	99
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	9,00	7,00	9,00	11,00	6,00	9,00
	%	9,78%	6,93%	6,92%	9,57%	5,04%	9,09%
21-25 év (TS 038)	Fő	14,00	15,00	21,00	13,00	16,00	5,00
	%	15,22%	14,85%	16,15%	11,30%	13,45%	5,05%
26-30 év (TS 039)	Fő	12,00	9,00	11,00	12,00	14,00	12,00
	%	13,04%	8,91%	8,46%	10,43%	11,76%	12,12%
31-35 év (TS 040)	Fő	5,00	7,00	6,00	8,00	12,00	10,00
	%	5,43%	6,93%	4,62%	6,96%	10,08%	10,10%
36-40 év (TS 041)	Fő	9,00	7,00	9,00	11,00	12,00	10,00
	%	9,78%	6,93%	6,92%	9,57%	10,08%	10,10%
41-45 év (TS 042)	Fő	12,00	12,00	13,00	14,00	8,00	6,00
	%	13,04%	11,88%	10,00%	12,17%	6,72%	6,06%
46-50 év (TS 043)	Fő	6,00	14,00	18,00	11,00	12,00	10,00
	%	6,52%	13,86%	13,85%	9,57%	10,08%	10,10%
51-55 év (TS 044)	Fő	6,00	7,00	18,00	12,00	12,00	13,00
	%	6,52%	6,93%	13,85%	10,43%	10,08%	13,13%
56-60 év (TS 045)	Fő	9,00	10,00	12,00	8,00	12,00	9,00
	%	9,78%	9,90%	9,23%	6,96%	10,08%	9,09%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	10,00	13,00	13,00	15,00	15,00	15,00
	%	10,87%	12,87%	10,00%	13,04%	12,61%	15,15%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresők száma (fő)

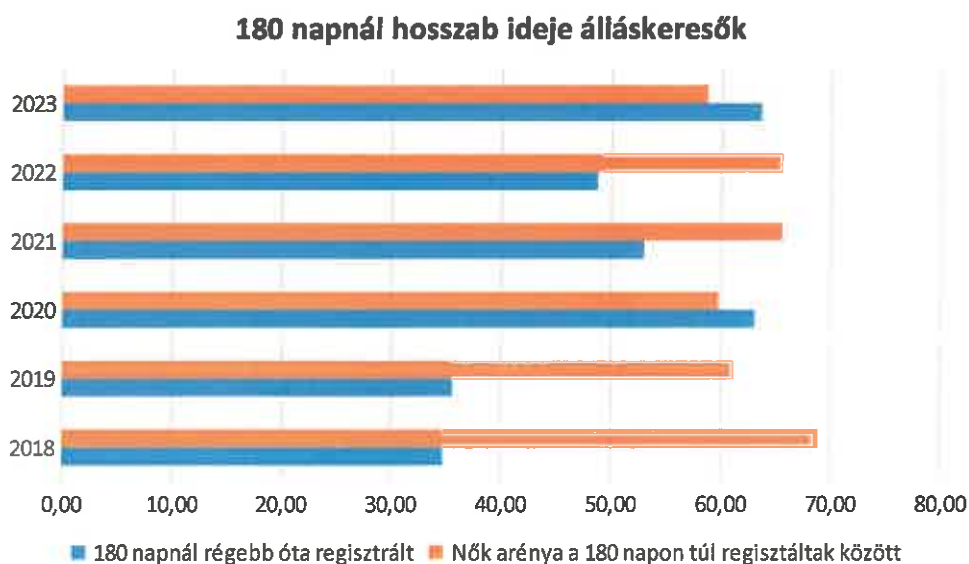
Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint

A tartós munkanélküliek jelentős részénél önértékelési problémák lépnek fel, amelynek következtében sokkal könnyebben izolálódnak, ezáltal sokuknál különböző egészségügyi és pszichés problémák lépnek fel, amely sok esetben magával hozza a családi feszültségeket és konfliktusokat.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	34,78	68,75
2019	35,64	61,11
2020	63,08	59,76
2021	53,04	65,57
2022	48,74	65,52
2023	63,64	58,73

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatban látható, hogy a 180 napnál régebben nyilvántartott álláskeresők között magasabb a nők száma.

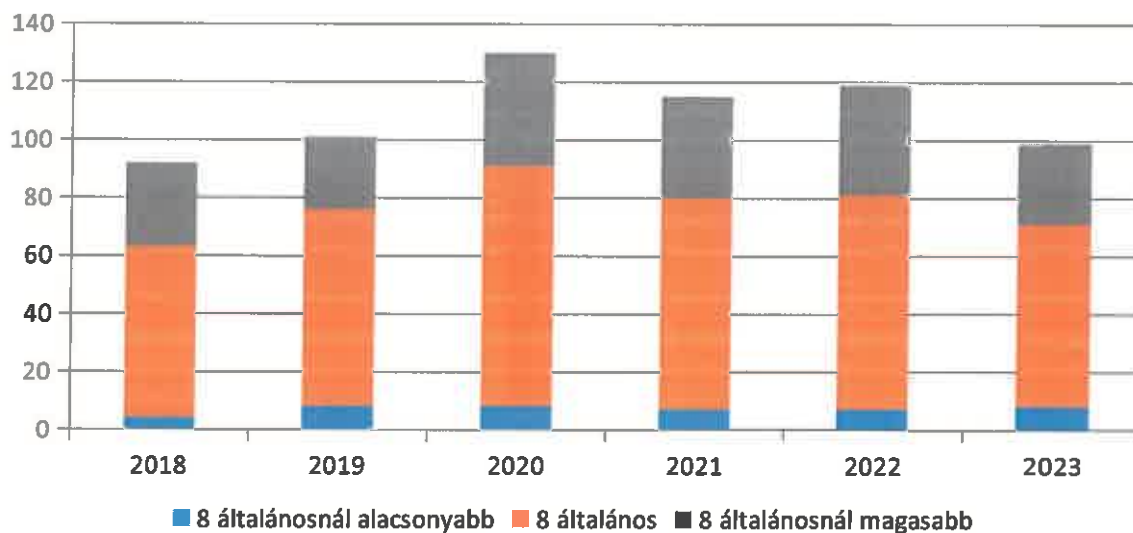
A munkanélküliek helyzetének vizsgálatakor nem hagyhatjuk figyelmen kívül az iskolai végzettség szerinti megoszlását, mivel az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők foglalkoztatási szempontból talán a leghátrányosabb helyzetben vannak.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	92	4	4,35%	59	64,13%	29	31,52%
2019	101	8	7,92%	68	67,33%	25	24,75%
2020	130	8	6,15%	83	63,85%	39	30,00%
2021	115	7	6,09%	73	63,48%	35	30,43%
2022	119	7	5,88%	74	62,18%	38	31,93%
2023	99	8	8,08%	63	63,64%	28	28,28%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint (fő)

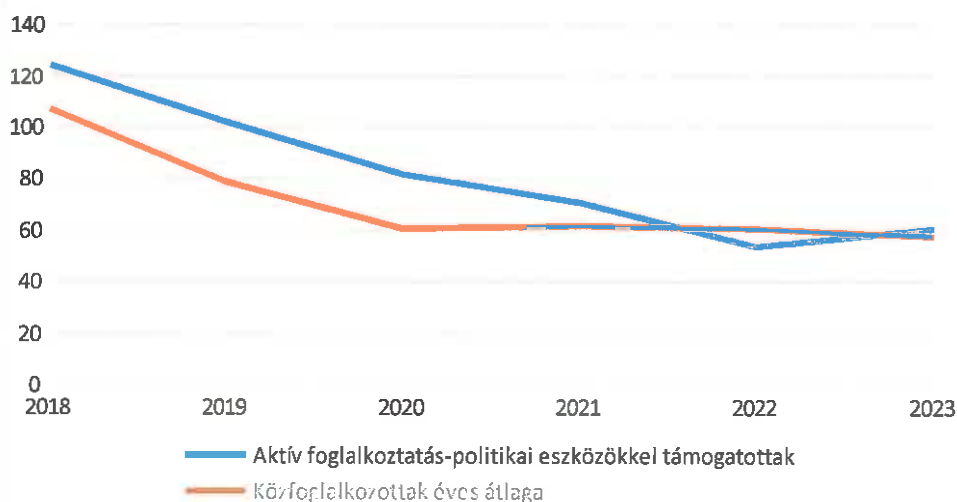

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	124	107
2019	102	79
2020	82	61
2021	71	62
2022	54	61
2023	61	58

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

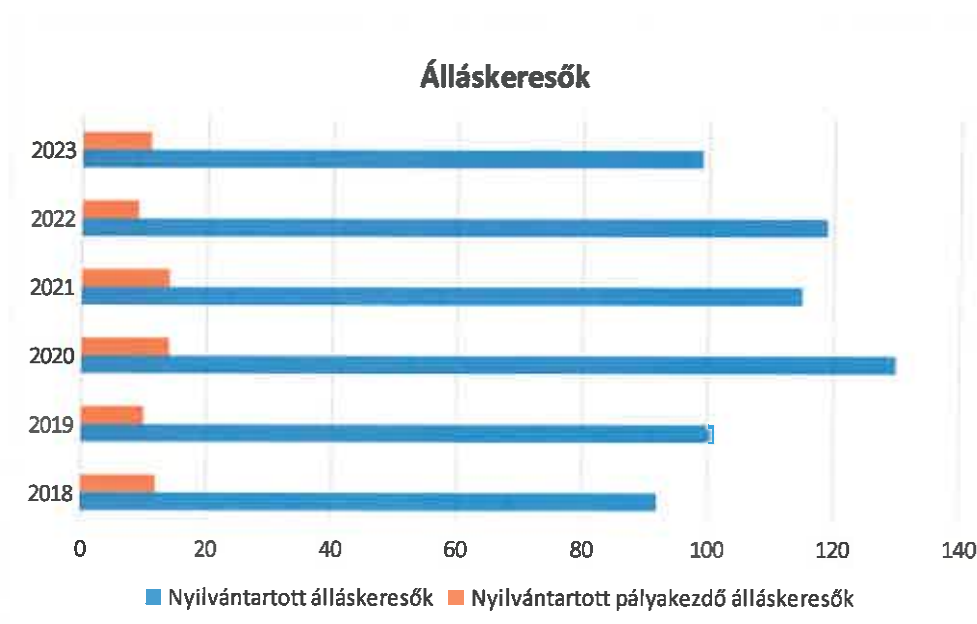
foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak és közfoglalkoztatottak :

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	92	12
2019	101	10
2020	130	14
2021	115	14
2022	119	9
2023	99	11

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma csökkenést mutat.

c) közfoglalkoztatás

A magas munkanélküliséget igyekszik enyhíteni a közfoglalkoztatás új rendszere, amelyet a 2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény hozott létre. A közfoglalkoztatás szervezését településünkön Tiszatarján Község Önkormányzata látja el.

Összevetve a közfoglalkoztatásban részt vevők számát a település aktív korú népességének nagyságával, látszik, hogy a közfoglalkoztatás jelentős, ugyanakkor nem elégséges szerepet tölt be a település helyi munkaerejének foglalkoztatásában, ez a foglalkoztatási forma csak részben tudja pótolni a hiányzó munkalehetőségeket.

A mélyszegénységben élők és a településen élő romák foglalkoztatásában jelentős szerepet kapnak a közfoglalkoztatási programok. Ezen csoport igen jelentős részének a közfoglalkoztatás jelenti az egyetlen reális esélyt a munkához való jutásra.

Településünk a 2011. évben csatlakozott a Startmunka Mintaprogramhoz.

A 2012. évben elindított közfoglalkoztatás:

- mezőgazdaság- élelmiszer-növény
- mezőgazdaság-energianövény
- közúthálózat javítása
- belvíz karbantartás

majd a **2013. évtől** hat programban dolgoznak közfoglalkoztatottak:

- mezőgazdaság- élelmiszer-növény,
- mezőgazdaság-energianövény,
- mezőgazdaság-állattartás,
- közúthálózat javítása,
- belvíz karbantartás,
- mezőgazdasági utak javítása.

2014 évben az alábbi programokat indítottuk:

- mezőgazdaság- élelmiszer-növény,	20 fő
- mezőgazdaság-energianövény,	20 fő
- mezőgazdaság-állattartás	10 fő
- értékteremtő (piactér kialakítása)	15 fő
- értékteremtő (önkormányzati sátor készítése)	15 fő
- hosszú távú közfoglalkoztatás	20 fő

2015 évben az alábbi programokat indítottuk:

- mezőgazdaság- élelmiszer-növény, állattartás	30 fő
- bioenergia	20 fő

— illegális hulladéklerakó felszámolása	15 fő
— belterületi utak javítása	15 fő
— hosszú távú közfoglalkoztatás	30 fő
— helyi sajátosság	1 fő

2016 az alábbi programokat indítottuk:

— mezőgazdaság- élelmisznövény, állattartás	30 fő
— bioenergia	20 fő
— helyi sajátosság	30 fő
— téli	15 fő

2017 az alábbi programokat indítottuk:

— mezőgazdaság- élelmisznövény, állattartás	30 fő
— bioenergia	20 fő
— hosszú távú közfoglalkoztatás	20 fő
— helyi sajátosság	15 fő

2018 évben az alábbi programokat indítottuk:

— mezőgazdaság- élelmisznövény, állattartás	30 fő
— bioenergia	15 fő
— hosszú távú közfoglalkoztatás	11 fő
— helyi sajátosság	11 fő

2019 évben az alábbi programokat indítottuk:

— mezőgazdaság- élelmisznövény, állattartás	22 fő
— bioenergia	11 fő
— hosszú távú közfoglalkoztatás	10 fő
— helyi sajátosság	11 fő

2020 évben az alábbi programokat indítottuk:

— mezőgazdaság- élelmisznövény, állattartás	15 fő
— bioenergia	8 fő
— helyi sajátosság	11 fő

2021 évben az alábbi programokat indítottuk:

— mezőgazdaság- élelmisznövény, állattartás	15 fő
— bioenergia	8 fő
— helyi sajátosság	11 fő

2022 évben az alábbi programokat indítottuk:

— mezőgazdaság- élelmiszertermelés, állattartás	11 fő
— bioenergia	11 fő
— hosszú távú közfoglalkoztatás	6 fő
— helyi sajátosság	8 fő

2023 évben az alábbi programokat indítottuk:

— mezőgazdaság- élelmiszertermelés, állattartás	11 fő
— bioenergia	11 fő
— hosszú távú közfoglalkoztatás	6 fő
— helyi sajátosság	8 fő

2024 évben az alábbi programokat indítottuk:

— mezőgazdaság- élelmiszertermelés, állattartás	11 fő
— bioenergia	11 fő
— hosszú távú közfoglalkoztatás	9 fő
— helyi sajátosság	8 fő

2025 évben az alábbi programokat indítottuk:

— értékteremtő	15 fő
— szociális	8 fő
— hosszú távú közfoglalkoztatás	16 fő

A közfoglalkoztatás folyamatosan csökken, egyrészt új munkahelyek jöttek létre a településen a fejlesztéseknek köszönhetően, illetve folyamatos képzések valósultak meg.

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	50	5%	30	12%
2011	85	9,4%	48	20%
2012	105	12%	56	24%
2013	115	13%	63	27%
2014	100	11%	70	23%
2015	111	12%	75	25%
2016	95	9%	67	20,6%

2017	85	8,6%	55	16,8%
2018	67	6,8%	43	13%
2019	54	6,06%	n.a	n.a
2020	34	3,8%	n.a	n.a
2021	34	3,8%	n.a	n.a
2022	36	4,07%	n.a	n.a
2023	36	3,90%	n.a	n.a
2024	39	4,13%	n. a	n.a
2025	39	4,18%	n.a	n. a

Forrás: Önkormányzat adatai

3.2.7. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Tiszatarján község aktív álláskeresői helyben ritkán találnak munkát.

A munkát vállaló lakosság kénytelen ingázni Mezőcsát és Tiszaújváros városok között, bár ennek is kevés esélye van, mert munkalehetőség ezekben a városokban is kezd minimális lenni.

A megyeszékhely Miskolc, valamint a főváros Budapest hiába kínál(na) sokkal jobb munkavállalási feltételeket, távolságuk miatt – ingázás esetén – egyik sem jelenthet reális célpont a lakosság számára.

A térség munkaerő-piaci helyzetére jellemző, hogy a térség településein sok esetben az önkormányzat tekinthető az egyik legnagyobb munkaadónak. Ez a jelenség településünk esetében is megfigyelhető. A településen jelen levő vállalkozások csekély számúak és azok sem tökeerősek.

év	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó	befizetett iparűzési adó	működő foglalkoztatási programok száma helyben	Foglalkoztatási programokban résztvevők száma
2008	56	9	3	n.a	9 725 000	10 239 000	0	0
2009	65	9	3	n.a	12 200 000	10 243 000	0	0
2010	69	9	3	n.a	11 700 000	11 192 000	1	39

2011	72	10	3	n.a	13 200 000	11 833 000	0	0
2012	n.a	10	3	n.a	12 000 000	12 100 000	1	41
2013	n.a	10	3	n.a	12 900 000	12 630 000	1	56
2014	71	10	3	n.a	12 000 000	11 280 000	1	15
2015	77	10	3	n.a	11 458 000	14 244 000	1	15
2016	81	10	3	n.a	14 500 000	13 123 073	1	15
2017	82	9	2	na	18 500 000	15 418 356	1	15
2018	89	8	2	na	16 500 000	13 207 000	1	15
2019	89	8	2	na	18 300 000	16 888 000	0	0
2020	88	8	2	na	18 200 000	17 324 000	0	0
2021	88	8	2	na	18 500 000	17 556 000	0	0
2022	89	9	2	na	18 500 000	18 050 455	0	0
2023	56	9	1	na	41 303 033	30 506 333	0	0
2024	50	9	1	na	27 573 023	26 218 420	0	0
2025	46	9	1	na	31 339 856	27 317 732	0	0

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

3.2.8. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – vállalkozások

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Sajnálatos, hogy a magas munkanélküliség következtében az érintetteknek nincs kapacitása arra, hogy speciálisan a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő, illetve az idősek foglalkoztatását elősegítő programokat dolgozzanak ki, és valósítsanak meg, ilyen programokat a településen egyedül a startmunka keretében folyó mezőgazdasági képzésnél találunk.

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	van	Startmunka-mezőgazdasági képzés
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	munkaügyi központ által szervezett
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	van	startmunka-mezőgazdaság
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	munkaügyi központ által szervezett

Forrás: helyi adatgyűjtés

3.2.9. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

év	fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen		fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzáskörzetben		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzáskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	Nő
2008	0	0	n.a	n.a	0	0	n.a	n.a
2009	0	0	n.a	n.a	0	0	n.a	n.a
2010	20	19	n.a	n.a	20	19	n.a	n.a
2011	0	0	n.a	n.a	0	0	n.a	n.a
2012	17	24	n.a	n.a	17	24	n.a	n.a
2013	22	36	n.a	n.a	22	36	n.a	n.a

Forrás: helyi adatgyűjtés

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő fiatalok száma

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz a legnagyobb segítséget a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Mezőcsáti Járási Hivatalában megtalálható Munkaügyi Központ nyújtja.

	van/nincs	Felsorolás
<i>felnőttképző programok a településen</i>	<i>van</i>	<i>Startmunka-mezőgazdasági képzés</i>
<i>felnőttképző programok a vonzásközpontban</i>	<i>van</i>	<i>Munkaügyi központ</i>
<i>egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen</i>	<i>nincs</i>	<i>n.a</i>
<i>egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban</i>	<i>van</i>	<i>Munkaügyi központ</i>
<i>Helyi foglalkoztatási programok a településen</i>	<i>van</i>	<i>Startmunka-mezőgazdasági képzés</i>
<i>Helyi foglalkoztatási programok a vonzásközpontban</i>	<i>van</i>	<i>Munkaügyi központ</i>

Forrás: helyi adatgyűjtés

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A mélyszegénységben élők helyzetére jellemző a településen, hogy több éve nem tudnak elhelyezkedni, alacsony végzettségük miatt, illetve a tankötelezettség befejezését követően pályakezdőként nem tudnak elhelyezkedni.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén:

Településünkön hátrányos megkülönböztetés nem történt a foglalkoztatás területén.

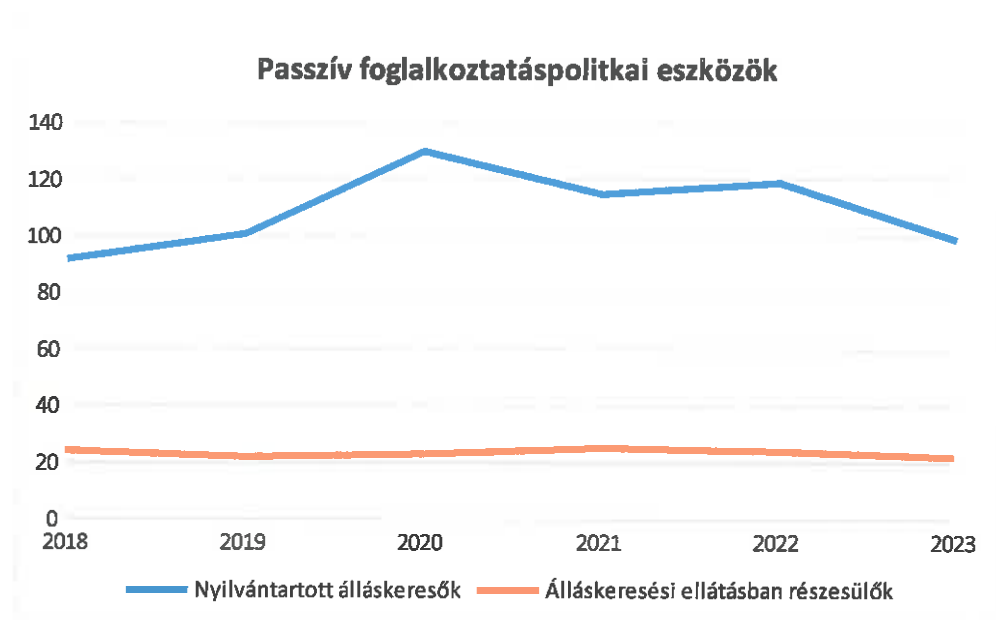
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, ápolási díj, települési támogatás. Ezek egy része az önkormányzatnál, egy része pedig a járásnál igényelhető.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	92	9,99%	24	26,09%
2019	101	10,93%	22	21,78%
2020	130	14,43%	23	17,69%
2021	115	12,53%	25	21,74%
2022	119	14,44%	24	20,17%
2023	99	11,70%	22	22,22%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

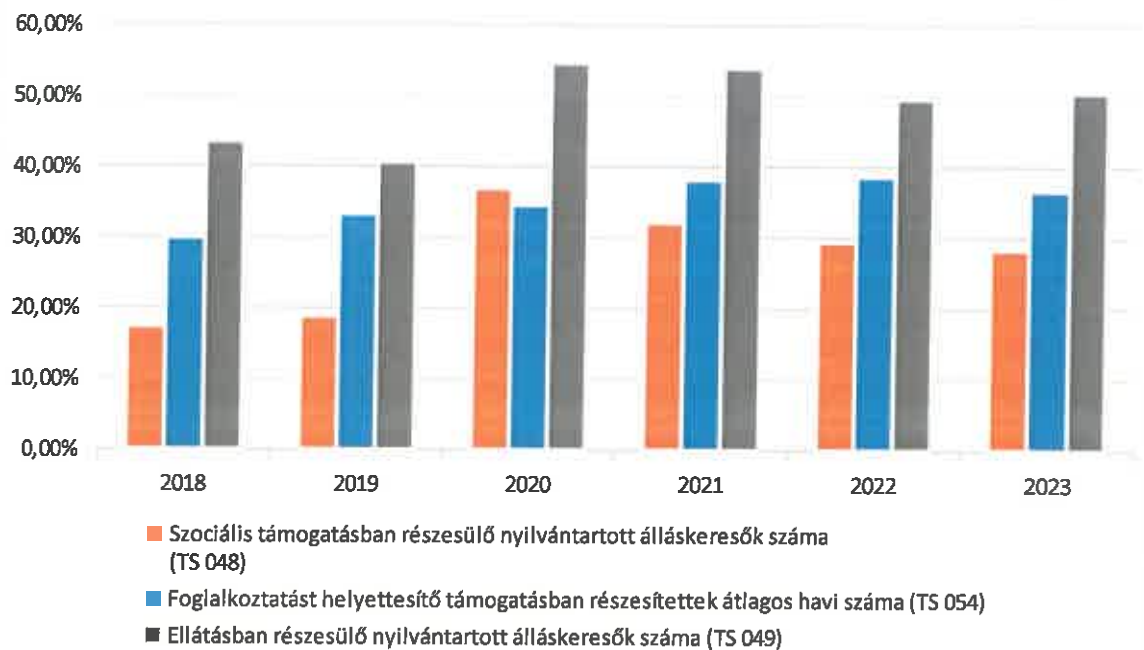

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	16	17,39%	27	29,88%	40	43,48%
2019	19	18,81%	34	33,25%	41	40,59%
2020	48	36,92%	45	34,54%	71	54,62%
2021	37	32,17%	44	38,17%	62	53,91%
2022	35	29,41%	46	38,66%	59	49,58%
2023	28	28,28%	36	36,68%	50	50,51%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

lalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányá

A passzív foglalkoztatási eszközökben részesülők száma folyamatosan emelkedik.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2018	5
2019	5
2020	5
2021	5
2022	5
2023	3

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, bemutatva a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Tiszatarján településen az elemzett időszakban (2016-2022) 504 db az összes lakásállomány. Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma növekedni látszik, mivel egyre több a szegénységben élők száma. Településünkön bérlakás, szociális lakásállománya, illetve egyéb lakáscéljára használt lakáscélú ingatlan nincs.

A közműszolgáltatásokhoz való hozzáférés mutatószámai fontos tényezők a lakosság életminősége szempontjából. Településünkön a vezetékes vízzel ellátott lakások aránya 88 %, az árammal ellátott lakások aránya 100 %, a vezetékes gázzal ellátott lakások aránya 65 %, a szennyvízhálózattal ellátott lakások száma: 80%. Mindenképpen meg kell jegyezni azonban, hogy ezek a mutatószámok nem biztos, hogy hűen tükrözik a valóságot, hiszen attól, hogy van lehetőség a szolgáltatás igénybe vételére, nem biztos, hogy annak lehetőségével élni is tudnak az ott lakók (pl. anyagi okok miatt)

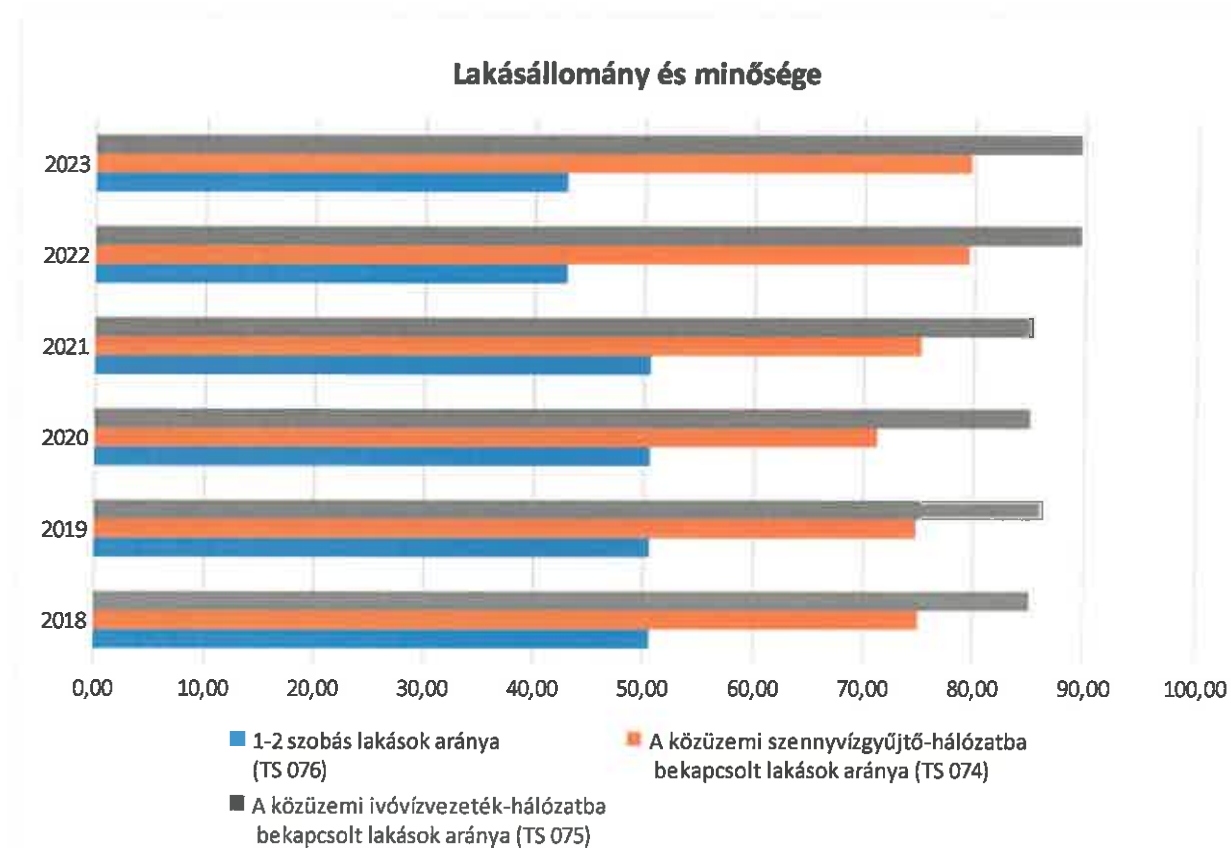
a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	504	0	0,00	50,60	75,00	85,12
2019	504	0	0,00	50,60	74,80	86,31
2020	504	0	0,00	50,60	71,23	85,12
2021	504	0	0,00	50,60	75,20	85,32
2022	482	0	0,00	42,95	79,46	89,63
2023	482	0	0,00	42,95	79,67	89,63

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A lakások száma csökkent az elmúlt években.

b) szociális lakhatás:

Önkormányzatunk bérbe adható lakással nem rendelkezik

3.4.2. számú táblázat - Bérlet és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlet állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2018	504	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	504	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	504	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	504	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	482	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	482	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok:

Önkormányzatunk bérbe adható lakással nem rendelkezik

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Településünkön ez a jövőben problémát fog okozni, sajnos egyre többen kerülnek önhibájukból nehéz anyagi körülmények közé, és ezáltal elégtelen lakhatási körülmények közé, ez jelenleg 3 család

Év	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2017	1	0
2018	1	0
2019	1	0
2020	1	0
2021	1	0
2022	3	0
2023	3	0
2024	3	0

Forrás: önkormányzati adatok

3.4.2. számú táblázat - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

e) lakhatást segítő támogatások:

A szociálisan rászorulóknak esetében kiterjedt támogatási rendszer működik, amely több elemből tevődik össze. A lakhatást segítő támogatási forma egyik legjelentősebb eleme a normatív lakásfenntartási támogatás volt 2015. március 01-ig, jelenleg az önkormányzat a szociális rendeletében lakhatási támogatást nyújt, amely 2022 évben 121 fő volt.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2018	140	88
2019	186	100
2020	185	10
2021	142	91
2022	121	6
2023	133	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság:

A tapasztalatok szerint az elmúlt években folyamatosan növekszik a közüzemi szolgáltatók felé hátralékkal rendelkező lakosok száma. Az utóbbi két évben ennek ellensúlyozására egyre többen veszik igénybe az előre fizetős, ún. „kártyás mérőórák” felszerelésének lehetőségét. Nagy számban jelennek meg az igazolást kérők is, akik a közüzemek felé nyújtják be, hogy szociálisan védendő fogyasztók lehessenek.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Településünkön nincs külterületen elhelyezkedő lakás.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Településünkön szegregátumok, telepek nem helyezkednek el.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Településünkön ilyen nincs.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Településünkön nincs ilyen.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai
Településünkön szegregátummal veszélyeztetett terület nincs.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Településünkön a 2011-ben felújított és kibővített orvosi rendelőben látja el az önkormányzat az egészségügyi alapellátást. Háziorvosunk vegyes praxissal rendelkezik, vállalkozás keretében működik. Az önkormányzat ingyenesen biztosítja a korszerű eszközöket a háziorvos számára. Az új rendelőben helyeztük el a védőnői szolgáltatást, és a gyógyszerterát is, ami heti 2 alkalommal tart nyitva.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás. A közgyógyellátásban részesülők száma 2020-ban 74 fő volt.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogú támogatásban részesített évi átlagos száma (TS 134)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	1	0	0	1	77	9,99
2019	1	0	0	1	77	3,45
2020	1	0	0	1	74	4,49
2021	1	0	0	1	59	5,21
2022	1	0	0	1	70	5,00
2023	1	0	0	1	71	2,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés bemutatni

Településünkön a települési önkormányzati feladatok tekintetében az egészségügyi alapellátás biztosított. Településünkön dolgozik a vállalkozó háziorvos, aki Hejőkürt község betegeit is ellátja, valamint az önkormányzat foglalkoztatott védőnőt.

Heti 2 alkalommal Hejőkürtön rendel a háziorvos, a többi napokon a hejőkürti betegek a tiszatárjáni rendelőben kapnak ellátást. A hétközi és hétvégi orvosi ügyeletet Mezőcsát látja el. Járóbeteg ellátását szintén Mezőcsát látja el.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, kora gyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított. A védőnői szolgáltatást a településünk biztosítja a lakosoknak. A bölcsődében rendszeres az orvosi jelenlét, az óvodában és az iskolában is biztosított az ellátás.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az óvodánkban rendszeres a fejlesztőpedagógus, aki egyben óvodapedagógus is valamint az iskolában is rendelkezik pedagógus gyógypedagógus végzettséggel, így nem utazni a sajátos nevelési igényű gyermekeknek.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A településünkön az önkormányzati konyhán biztosítjuk a közétkeztetést az alábbiak szerint:

- óvodai étkeztetés
- bölcsődei étkeztetés
- iskolai étkeztetés
- szociális étkeztetés
- munkahelyi étkeztetést.

Önkormányzatunk biztosítja a szünidei gyermekétkeztetést.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés:

Helyi sportéletről sajnos nem igazán beszélhetünk, az iskolába járó gyerekek az intézményekben veszik ki részüket a sportból. Az elmúlt években sajnos megszűnt a helyi futball csapat. Az önkormányzat különböző erősítő felszereléseket tud biztosítani az itt élőknek, valamint a tornaszobában az aerobik edzésekre is ingyenesen biztosítja a helyiséget. Ami viszont pozitívum, hogy településünk egy tornacsarnokkal gyarapodott, így remélhetőleg a sport élet is aktívabb lesz.

Az önkormányzat 2022-ben sikeresen pályázott a sportpálya felújítására, ahol egy rekortán futópálya, műfüves futballpálya és köré kültéri sporteszközök kerül kialakításra 2025-ben. Ez elősegíti a szabadidő hasznos eltöltését.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)			
Tomateremmel, tomaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	igen	339	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások:

1. Szociális alapszolgáltatások:

- házi segítségnyújtás,

- szociális étkeztetés
- közösségi busz szolgáltatás,
- gyermekjóléti szolgálat (Társulás formájában)
- családsegítés
- idősök nappali ellátása
- bölcsőde
- Biztos Kezdet, Gyerekház

A szociális ellátások és a szolgáltatások szinte teljes mértékben lefedik a helyi szociális igényeket.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárás nem indult.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Az egészségügyi és nevelési intézményeink akadálymentesítettek.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A település lakossága életminőségének javítását úgy lehet a lehető legteljesebben biztosítani, ha tevékenységeink során a gazdaság, a társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük. Ezért törekednünk kell a közösségi élet minél sokrétűbbé tételére, a közösségi életbe be kell vonni az önkormányzati intézményeket, a munkahelyeket, a lakóközösségeket, az egyházat és a civil szervezeteket.

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet intézményi színterét a Községi könyvtár, a Kultúrház, az intézmények és a Tisza-Holt ága adja. A település programjait a tárgyévi költségvetés függvényében alakítja ki.

Településünkön az alábbi állandó programokkal színesítjük a lakosság életét:

- Anyáknapja (május)
- Hagyományörző Nagy Ugrás (július)
- Szüreti felvonulás (szeptember)
- Intézményi jótekonysági bál (november)
- Bivalyos nap (szeptember)
- Karácsonyváró községi ünnep
- Idősök napja (december)

- Kulturális rendezvények (színházi estek, előadások)

A település Tiszatarjáni Mondjuk El néven havonta megjelenő lappal rendelkezik. A kiadvány beszámol a település közösségi életéről, tudósít a kiemelt történésekről, tájékoztatót ad a települést érintő eseményekről, programokról. Minden kiadványban ismertjük a képviselő-testület által hozott döntéseket. Az újság megjelentetésének költségeit az önkormányzat fedezi, és az újság minden, a településen található lakott házhoz eljut.

Településünkön 4 nyilvántartásba vett civil szervezet tevékenykedik. A civil szervezetek kevésbé aktívak.

b) közösségi együttélés jellemzői:

Etnikai bonyodalomról nem beszélhetünk, mivel lakosságunk egy anyanyelvű. A roma lakosság, akik itt élnek, igyekeznek beilleszkedni a település életébe, esetleges problémát a más településről ideköltöző vagy fiatalabb korúak jelentenek.

A korok közötti együttélés sem okoz gondot, a fiatalok becsülik az idősebb korosztályt, tiszteletben tartják az időseket.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A szolidaritás és felelősség mind a magánemberekben, mind a településen működő gazdasági szervezetekben jelen van, amely jellemzően felajánlások formájában nyilvánul meg.

Napjainkban egyre inkább középpontba kerül az önkéntes munka, mint a szolidaritás és a megkülönböztetés-mentesség kifejeződésének egyik legfontosabb formája. Az önkéntesség jelentősége kettős: egyrészt hozzájárul a társadalom kohéziójához, másrészt magukat az önkénteseket is segíti készségeik fejlesztésében és személyes fejlődésükben. Az Önkéntes programok egyrészt lehetőséget nyújtanak arra, hogy az önkéntesek tudást, tapasztalatot szerezzenek a programban vállalt tevékenységi területeken - oktatás és a szociális ellátás témakörében-, másrészt hozzájárulnak a hazai önkéntesség kultúrájának elterjesztéséhez is.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön roma nemzetiségi önkormányzat működik 2024. október 01 napjától.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
magas a tartós és képzetlen munkanélküliek aránya	- a tendencia visszaszorítása a munkahelyteremtés elősegítésén keresztül - képzések, továbbképzés szervezése, közfoglalkoztatás
Munkahely lehetősége nincs a településen	Településen munkahely teremtése, telepítése,
Elszegényedésből adódó romló élet és lakhatási körülmények	FETE programmal való együttműködés, ruha és élelmiszer-csomag biztosítása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Településünk nevelési intézményei megfelelnek a kor elvárásainak. Óvodánk 3 csoportos, tornaszobával ellátott és korszerűen felszerelt. Minden óvodás korú gyermeket fel tudunk venni, az óvodapedagógusok megfelelő végzettségűek. A bölcsődénket 2011-ben nyitottuk meg, jelenleg 8 gyermek jár, de 12 a maximális kapacitás.

A GYEP program keretében 2013 őszén megnyitásra kerül a Biztos Kezdet és Gyerekház, amely szintén várja a gyermekeket és a szülőket is egyaránt.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A lenti tábla is jól mutatja, hogy nő a gyermekek száma a lakosság arányához viszonyítva, nincs jelentős csökkenés a településen. A gyermekek száma 21-22% körül mozog a településen élők számához viszonyítva.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	714	694	1408	50,71%	49,29%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			65	4,62%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	157	139	296	11,15%	9,87%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	35	21	56	2,49%	1,49%

	állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Gyermekek aránya (%)
2008	1431	322	22,50%
2009	1427	310	21,70%
2010	1422	314	22,08%
2011	1389	305	21,53%
2012	1406	295	20,9%
2013	1424	284	19,9%
2016	1436	304	21,16%
2017	1456	298	20,46%
2018	1436	296	20,61%
2019	1418	283	19,95%
2020	1400	301	21,5%
2021	1409	301	21,29%
2022	1408	303	21,51%
2023	1437	333	23,17 %

Forrás: saját forrás

4.1. számú táblázat – 0-14 éves korú gyermekek aránya állandó lakossághoz képest

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

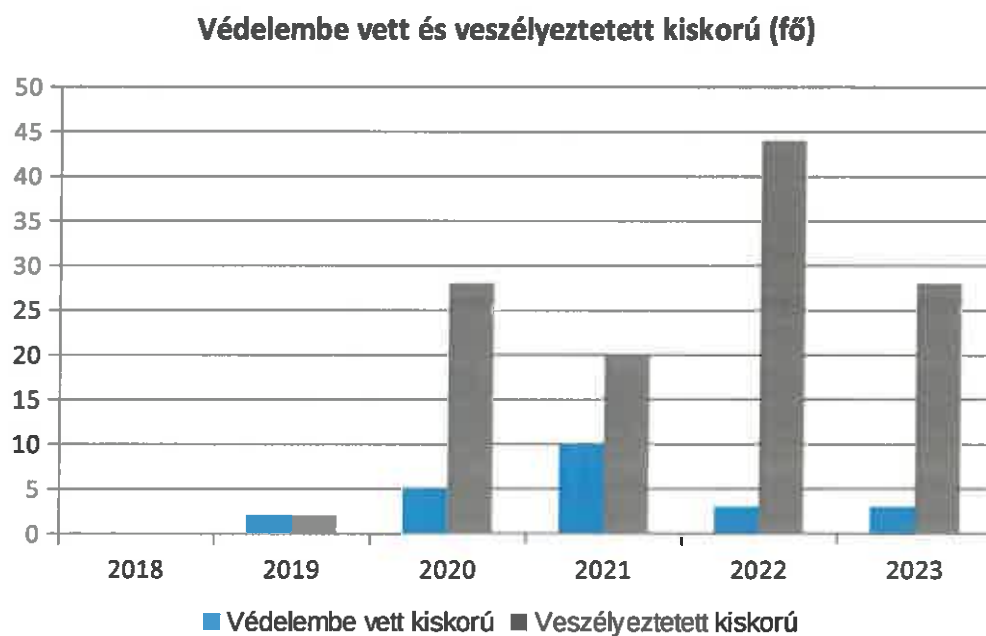
Tiszatarjánban a védelembe vett kiskorú gyermekek száma az elemzett időszakban kisebb eltéréseket mutat. A településünkön élő veszélyeztetett gyerekek számának változását az alábbi táblázat és diagram mutatja:

4.1.1.
számú
táblázat

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	0	0
2019	2	2
2020	5	28
2021	10	20
2022	3	44
2023	3	28

Forrás: TelR, KSH Tstar

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

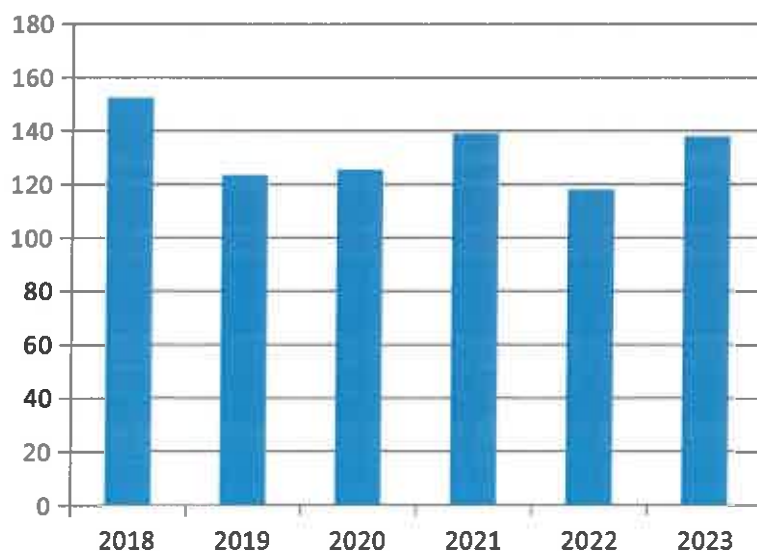

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2018	153
2019	124
2020	126
2021	139
2022	118
2023	138

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Az adatok alapján megállapítható, hogy öt év távlatában hogyan változott a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma. Ez az ellátási forma a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítható meg. Kiegészítő és rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben akkor részesülhet a gyermeket nevelő család, ha időszakosan

létfenntartási gondokkal küzd vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerül. Mint látható, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma 2018. évtől csökkenést mutat.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya:

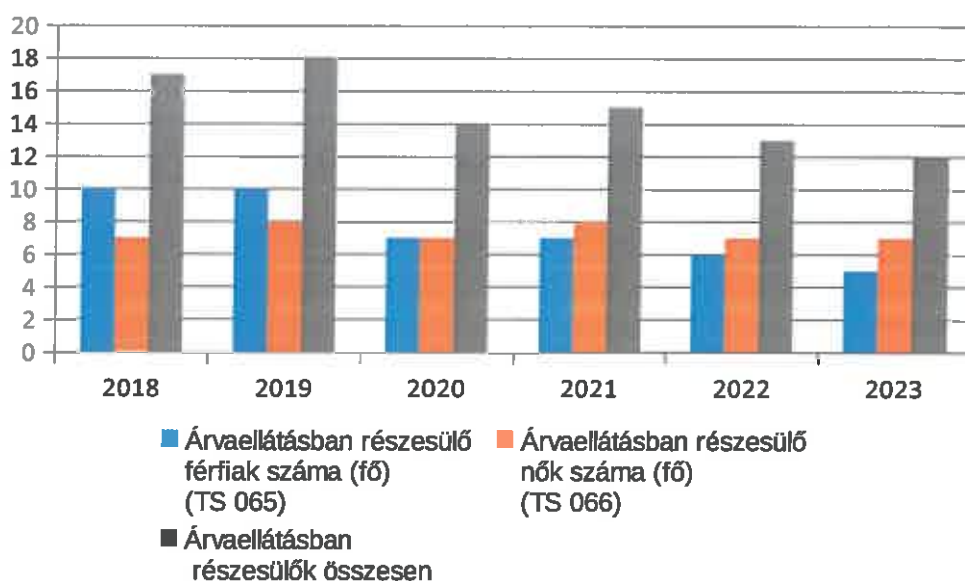
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és

1. nyugellátásban,
2. korhatár előtti ellátásban,
3. szolgálati járandóságban,
4. balett művészeti életjáradékban,
5. átmeneti bányászjáradékban,
6. időskorúak járadékában vagy
7. olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. (Gyvt. 20/B. § (1))

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	10	7	17
2019	10	8	18
2020	7	7	14
2021	7	8	15
2022	6	7	13
2023	5	7	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Árvaellátásban részesülők száma

d)kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

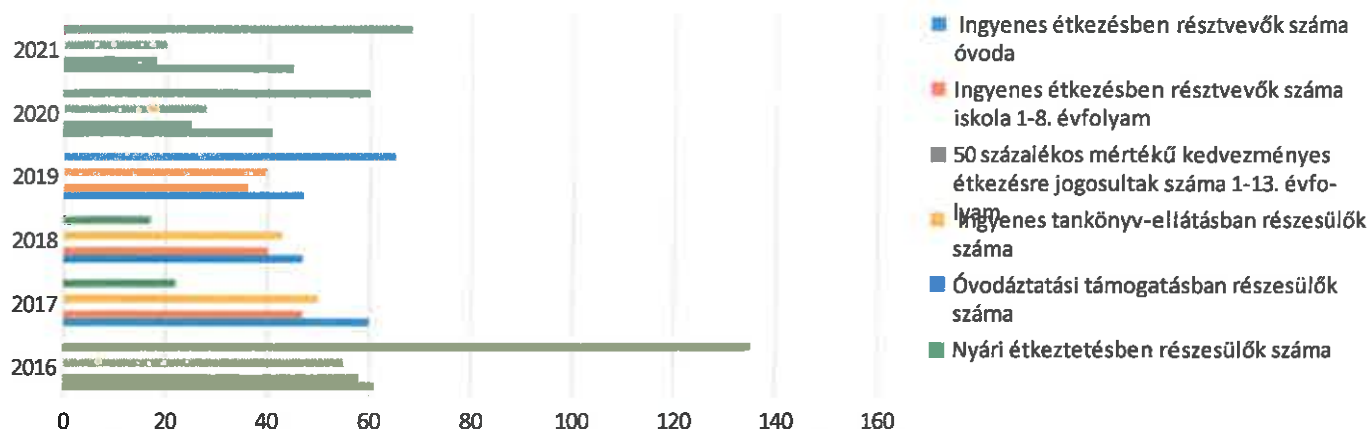
A gyermekek egészséges fejlődésének egyik alapvető feltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz, a mélyszegénységben élő gyermeke nagy többsége szemmel láthatóan alultáplált. Minderre tekintettel igen nagy jelentőséggel bír az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen vehetik igénybe az étkeztetést.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	61	58	2	55	0	135
2017	60	47	4	50	0	22
2018	47	40	11	43	0	17
2019	47	36	0	40	0	65
2020	41	25	0	28	0	60
2021	45	18	0	20	0	68

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásban részesülők száma

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Településünkön nincs tudomásunk nem magyar állampolgársággal rendelkező gyermekről.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön nincs szegregált lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások:

A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából

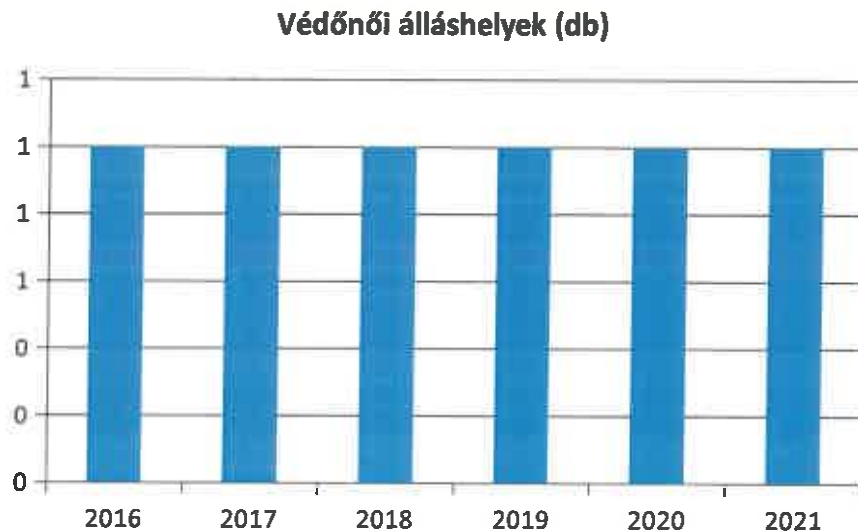
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Településünkön havi 1 alkalommal gyermekorvos, 1 fő védőnő főállásban látja el a gyermekek egészségügyi ellátásával kapcsolatos feladatokat. Betöltetlen házi gyermekorvosi, illetve védőnői státusz nincs. Házi orvos is ellátja a gyermekek felügyeletét, óvodában ellenőrzi időszakonként a gyermekeket, bölcsődében biztosítja az orvosi ellátást. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma magas, de azért nem kívánunk erre intézkedést hozni, mert 0-3 éves korosztály létszámát tartalmazza a táblázat.

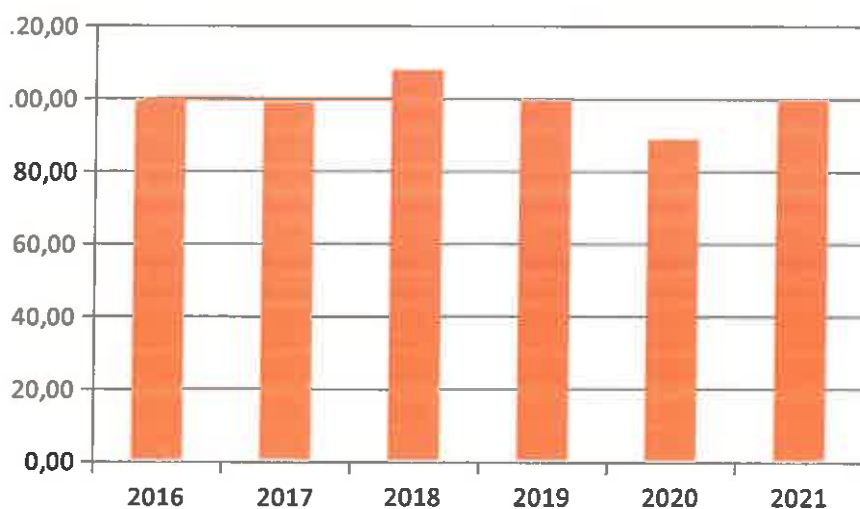
4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	100	100,00
2017	1	99	99,00
2018	1	108	108,00
2019	1	100	100,00
2020	1	89	89,00
2021	1	100	100,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzat iadatok

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Egy védőnőre jutó gyermekek száma (fő)

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A háziorvos vegyes praxissal működik, így a kötelező szűréseket, oltásokat ő biztosítja a gyermekek számára. A védőnői szolgálat keretén belül havi egy alkalommal jár mozgó gyermekorvosi szolgálat a településre.

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	10 492	0	0
2009	0	13 461	0	0
2010	0	12 517	0	0
2011	0	12 584	0	0
2012	0	13 418	0	0
2013	0	13 517	0	0
2014	0	13 625	0	0
2015	0	14 001	0	0
2016	0	14 530	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

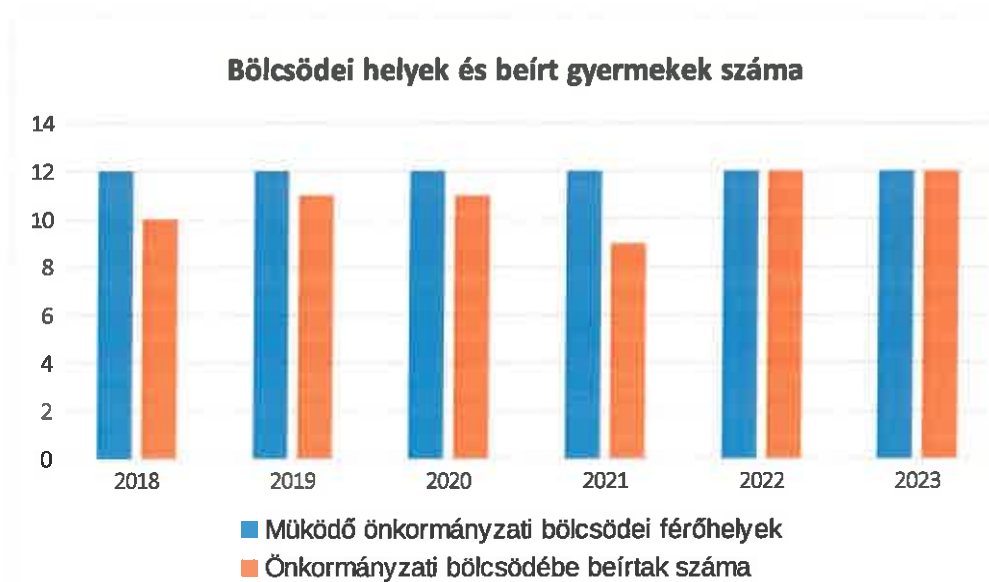
4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves gyermekek speciális ellátási igényeit a település csak részben tudja biztosítani. Egyre több az óvodákban is azon gyermekek száma, aki szenzomotoros, mozgáskoordinációs problémákkal rendelkeznek. Az óvónők rendszeresen tapasztalják a fejlődési elmaradást legyen ez a beszéd, a mozgás vagy a kognitív képességprofil területén. A kistérség biztosítja számukra a szükséges fejlesztést. Helyben az óvodába jár a gyógypedagógus, a logopédus, fejlesztőpedagógus végzettséggel pedig rendelkeznek az óvodában.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	12	10
2019	12	11
2020	12	11
2021	12	9
2022	12	12
2023	12	12

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Családi napközivel nem rendelkezünk, a de a bölcsődében ezt a szolgáltatást is tudjuk biztosítani.

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	75	
Óvodai csoportok száma	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	07.00-17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	3 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	6	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	6	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	3	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Az óvodánk személyi és tárgyi feltételei megfelelnek a jogszabályi előírásoknak és a beíratott gyermeklétszámnak.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti szolgálat működését elsősorban a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény határozza meg. E jogszabályban foglaltak szerint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődéséhez, a jólétét biztosító családban történő nevelkedéséhez.

A gyermekeknek joguk van ahhoz, hogy ehhez segítséget kapjanak. Ezt követően személyes segítség a gyermekek védelmének rendszerén keresztül, a gyermekjóléti szolgáltatások keretén belül biztosítható számára. A fenti törvény továbbá kimondja, hogy a gyermekjóléti szolgálat feladata: a családban nevelkedő gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése, védelembe vétellel kapcsolatos feladatok, javaslattevél gyermekvédelmi gondoskodás alkalmazására, családjából kiemelt gyermek saját családjába történő visszaillesztése, helyettes szülői hálózat működtetése. Gyermekvédelmi feladatokat közös

ellátásban, kistérségi társulási formában működtetjük, településünkön hetente két alkalommal tart fogadó napot a gyermekjóléti szolgálat munkatársa.

A gyermekvédelmi rendszer négy alappillére:

I. pillér: Pénzbeli és természetbeli ellátások:

Ide tartozik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, gyermektartásdíj megelőlegezése.

II. pillér: Személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

a.) gyermekjóléti szolgáltatás: A szolgáltatáshoz való hozzáférést az Önkormányzat biztosítja az érintettek számára.

A szolgáltatás célja:

- meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtani a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodni a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről,
- célok elérése érdekében a törvény meghatározza a gyermekek alapvető jogait, a jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait,
- a törvény alkalmazása során a gyermek mindenek felett álló érdekét figyelembe véve, jogát biztosítva kell eljárni,
- családdal együttműködve, annak szükségleteihez igazodva biztosítani kell a gyermek családban történő nevelkedését.

A szolgáltatást igénybe vevők köre: A szolgáltatásnak a településeken élő valamennyi gyermek számára elérhetőnek kell lennie. A szolgáltatás igénybe vétele önkéntességen alapul, igénybe veheti szülő, vagy maga a gyermek. A család életébe történő hatósági beavatkozás kizárólag csak akkor valósítható meg, ha a gyermek védelme az önkéntesség során nem valósul meg. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, gyermekvédelmi szakellátások, valamint törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

b.) gyermekek napközbeni ellátása:

A napközbeni ellátást az óvodások és bölcsődések számára tudja biztosítani településünk, valamint a 2013. szeptemberétől a Biztos Kezdet-Gyerekház program is beindult.

c.) gyermekek átmeneti gondozása: nincs ilyen a településen

III. pillér: Személyes gondoskodás keretébe tartozó szakellátások:

A gyermekjóléti szolgálat kapcsolatot tar a miskolci Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálattal, illetve a nevelőszülői tanácsadókkal is az ellátott gyermekek és szüleik kapcsolattartásának elősegítése és esetleges hazagondozása céljából.

IV. pillér: Gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

Ide tartozik a védelembe vétel, a családba fogadás, az ideiglenes hatályú elhelyezés, az átmeneti nevelésbe vétel, a tartós nevelésbe vétel, a nevelési felügyelet elrendelése, az utógondozás elrendelése. A védelembe vételt a 4.1. fejezetben már részletesen ismertettük.

A gyermekjóléti szolgálat célja, hogy a gyámhivatali intézkedéseket igénylő esetek a jelzőrendszer együttműködésének szorosabb fonásával csökkenjenek.

e) gyermekvédelem

A gyermekjóléti feladatoknál már részleteztük a gyermekvédelmi feladatokat is.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás a településen nincs

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Minden gyermek joga a szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetősége. Kis település lévén nem igazán jelentős a sport és szabadidős tevékenység gyakorlása. Óvodán belül az óvodás korú gyermekek egészségre nevelése valósul meg, szabadidős programokat szervezünk a gyerekek részére.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Tiszatarján községben biztosítjuk a szünidei gyermekétkeztetést.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Településünkön nem történt hátrányos megkülönböztetés

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Minden gyermeknek ingyen biztosítjuk a tankönyvet az iskolában.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek ellátása mind az óvoda, mind az iskola esetében integráltan történik.

Az óvodában a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése a gyermek életkorától és állapotától függően a többi gyerekkel integráltan azonos óvodai csoportban, logopédus óraadó biztosításával a szakértői véleményben meghatározott óraszámban, a megjelölt fejlesztési feladatok elvégzésével történik. Továbbá az óvodában és az iskolában is biztosítjuk a fejlesztőpedagógust, és a gyógypedagógust. Az oktatási-nevelési intézményeink akadálymentesítettek.

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	75	
Óvodai csoportok száma	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	07.00-17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	1-2 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	6	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	6	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	3	0
Kisegítő személyzet	0	0

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	61	22	36,07
2019	58	11	18,97
2020	71	12	16,90
2021	63	7	11,11
2022	61	5	8,20
2023	60	12	20,00

4.4 a) . számú táblázat – HH-HHH óvoda

Az óvodánkban nincs gyógypedagógia csoport, de a helyi nevelési program és az alapító okirat tartalmazza a sajátos nevelési igényű gyermekek foglalkoztatásának lehetőségét. Az óvodában elég a férőhely a gyermekek számára, a szükséges fejlesztést megkapják.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018	n.a.	34	55,74
2019	n.a.	10	16,95
2020	n.a.	4	16,00
2021	n.a.	5	13,89
2022	n.a.	5	12,82
2023	n.a.	10	23,81

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

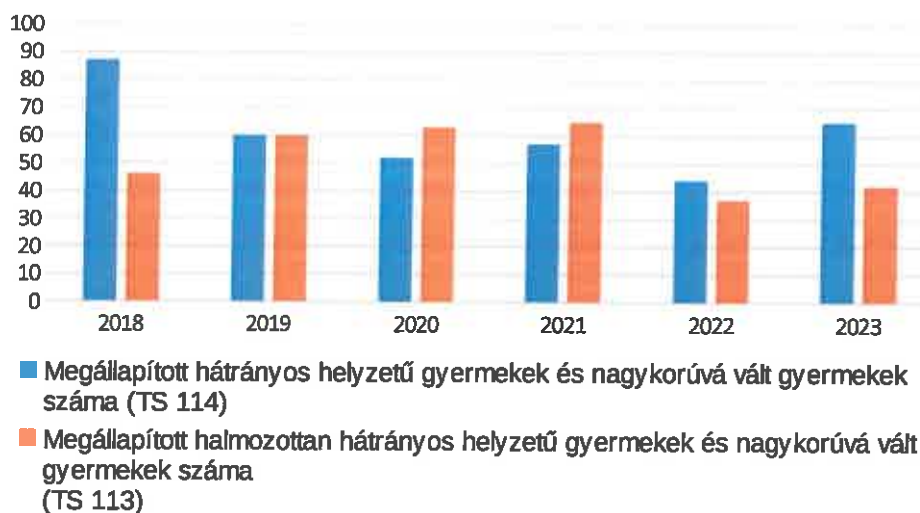
4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2018	87	46
2019	60	60
2020	52	63
2021	57	65
2022	44	37
2023	65	42

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.a) . számú táblázat - HH- HHH helyzet

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

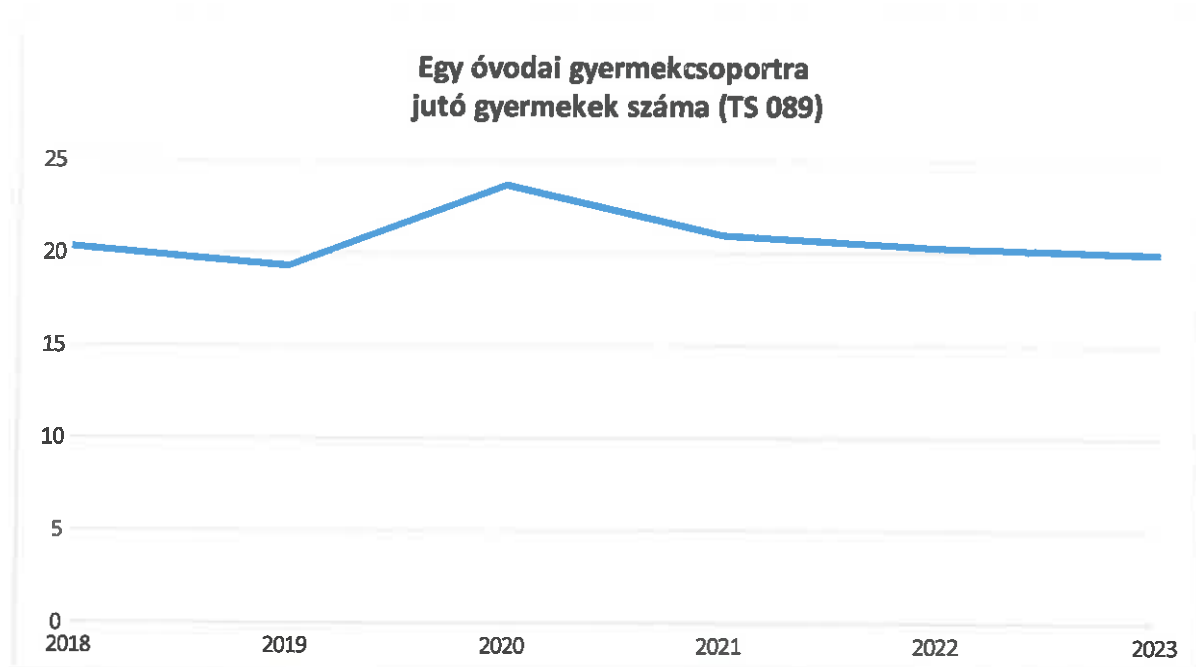
4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportba jutó gyermek száma (TS 08)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	74	3	75	1	61	0	0	20
2019	73	3	75	1	58	0	0	19
2020	84	3	75	1	71	0	0	24
2021	97	3	75	1	63	0	0	21
2022	87	3	75	1	61	0	0	20
2023	100	3	75	1	60	0	0	20

Forrás: Tájékoztató a KSH Tájékoztatójának alapján

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Az óvodába járó gyermekek száma kicsi növekedést mutat 2019 évtől.

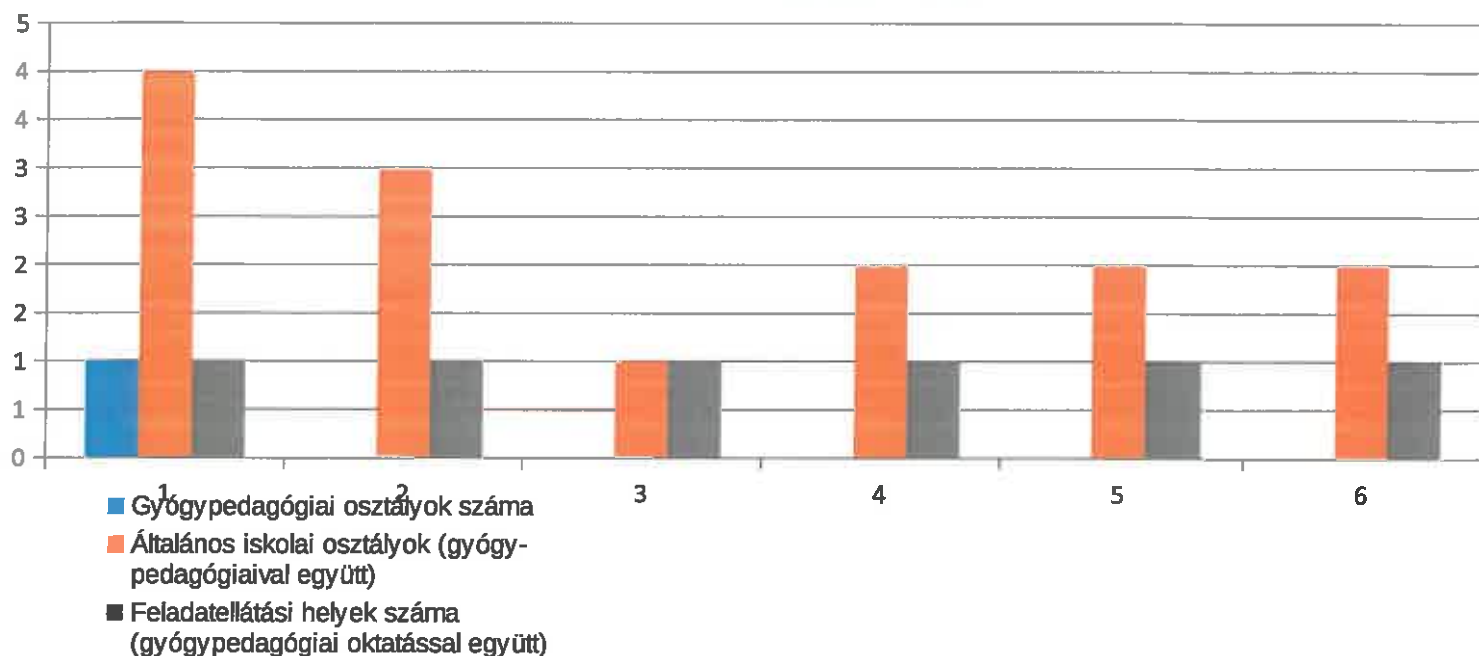
4.4.4. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2018	1	4	1	15,25	0,00
2019	0	3	1	19,67	0,00
2020	0	1	1	25,00	0,00
2021	0	2	1	18,00	0,00
2022	0	2	1	19,50	0,00
2023	0	2	1	21,00	0,00

Forrás: TelIR, KSH Tstar

Általános iskolák adatai - gyógypedagógia

Gyógypedagógia oktatás van az iskolánkban, de integráltan folyik.

A településen élő általános iskolás korú gyermekek összlétszáma	166
Más településről bejáró általános iskolások létszáma	0
Más településre eljáró általános iskolások létszáma	128

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.5. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás

Évek óta tartó tendencia, hogy az általános iskolából elviszik a gyerekeket más településre: Mezőcsátra a református iskolába, Tiszaújvárosba és Tiszakeszibe. A szülők ott látják jobbnak a gyermekük fejlesztéséhez szükséges körülményeket.

Az iskolánkba az önkormányzat ellenvetése ellenére 2020/2021 tanévtől csak az 1-4 osztály tanul, mivel a 5-8 osztály mindennap Mezőcsátra utazik a központi iskolába. Ez sajnos nagyon nem a települést segítő intézkedés volt, nagyon sok szülő vitte el a gyermekét másik intézménybe.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A személyi feltételek megfelelnek a jogszabályi előírásoknak.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Településünkön nem volt hátrányos megkülönböztetés.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

jelenleg nincsenek adataink

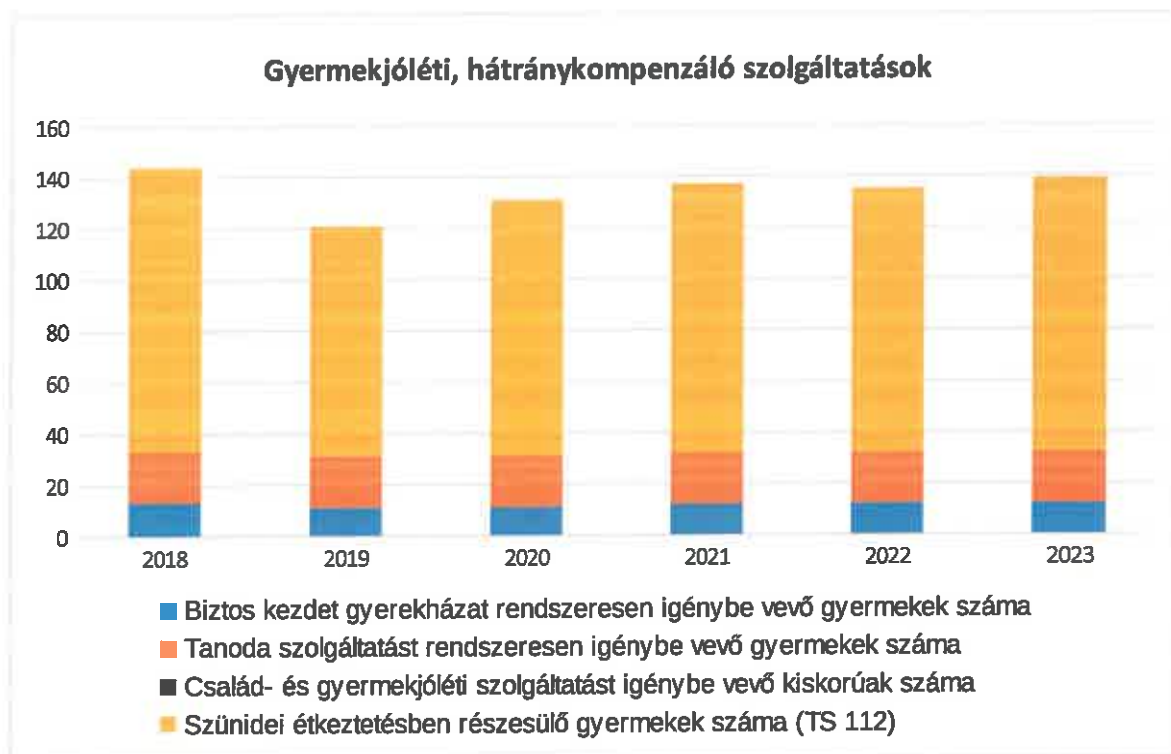
e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Tanoda program működött a településen, valamint az IPR programban is részt vettünk az iskola és az óvoda is az elmúlt három tanévben.

4.4.6. számú táblázat – Gyermekjóléti szolgáltatások

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	13	20	n.a.	111
2019	11	20	n.a.	90
2020	11	20	n.a.	100
2021	12	20	n.a.	105
2022	12	20	n.a.	103
2023	12	20	n.a.	107

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Támogatás elnevezése	Év	Fő	Összeg
Tanévkezdési támogatás	2021	141 fő	705.000.-
	2022	133 fő	665.000.-
	2023	168 fő	840.000.-
	2024	161 fő	805.000.-
Gyermekek családok év végi támogatása	2021	120 fő	480.000.-
	2022	105 fő	525.000.-
	2023	110 fő	550.000.-
	2024	108 fő	540.000.-
Bursa Hungarica ösztöndíj	2021	6 fő	240.000.-
	2022	6 fő	240.000.-
	2023	3 fő	120.000.-
	2024	1 fő	96.000

Forrás: Önkormányzati forrás

4.4.7. számú táblázat – Települési támogatásban részesülő gyermekek száma

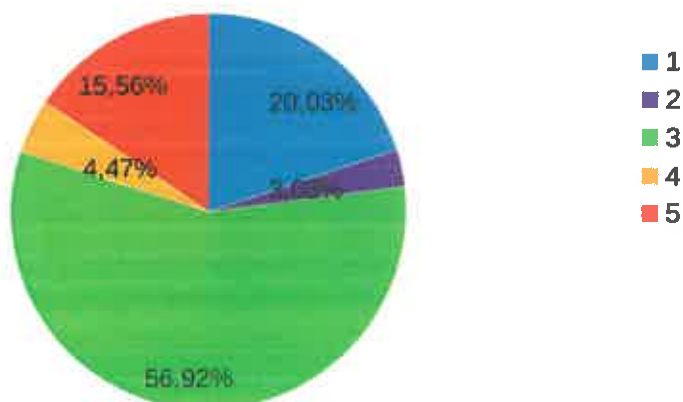
4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön		
Beazonosított problémák		Fejlesztési lehetőségek
Gyermekszegénység, szabadidős foglalkoztatás hiánya,		esélyegyenlőség biztosítása, szünidei gyermekétkeztetés, felvilágosító, szabadidős programok, töltsd hasznosat a szünidőt
Hátrányos helyzetből adódó esélyegyenlőtlenségek		Tanoda programok , fejlesztések, felzárkóztatások a jobb kompetencia mérés eredmény érdekében

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A település népességének nemek szerinti összetételére érdekes módon más településekkel ellentétben a nők többségi jelenléte nem figyelhető meg. A 2021. évi adatok szerint az állandó népességben a nők aránya 49%-ban a férfiak 51%-ban vannak jelen. A népesség nemek szerinti megoszlását az életkor függvényében vizsgálva helyi szinten kimutatható, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. Jelentős a településen az egyedül álló, idősebb női korosztály.

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Településünkön a nyilvántartott női álláskeresők száma nem magasabb a férfiakénál

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők esélyegyenlőségének jogi alapvetései, miszerint

☑ a nők és férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében,

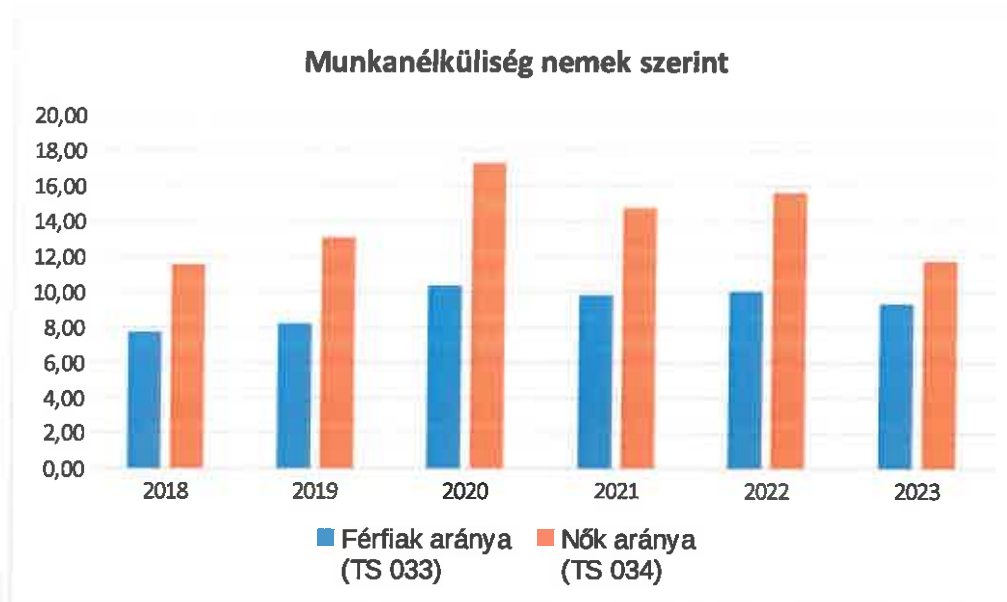
☑ a nőket a férfakkal egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, szakképzés, előmeneteli lehetőségek, valamint a munkafeltételek terén

☑ szociális biztonság területén, A munkaviszonnyal, a munka díjazásával kapcsolatban érvényesülnie kell az egyenlő bánásmódnak

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	7,71	11,55	9,63%
2019	8,21	13,09	10,65%
2020	10,37	17,29	13,83%
2021	9,82	14,77	12,30%
2022	10,02	15,61	12,82%
2023	9,33	11,74	10,54%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

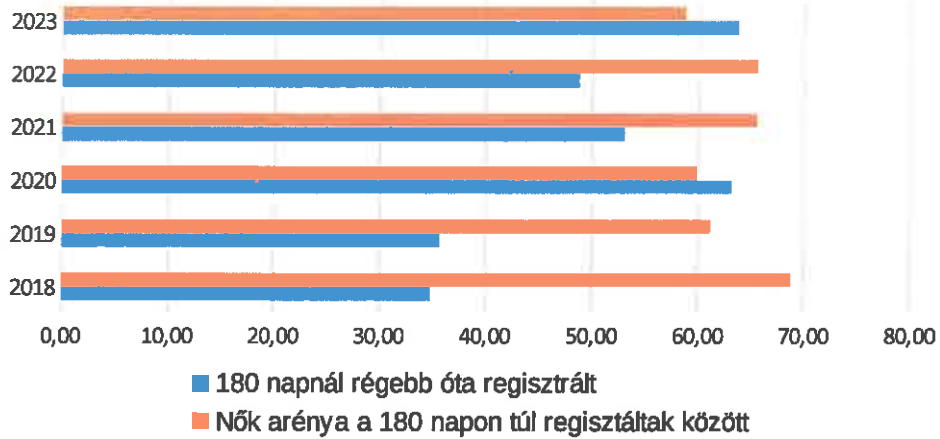

A táblázat adatai arról adnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2018	34,78	68,75
2019	35,64	61,11
2020	63,08	59,76
2021	53,04	65,57
2022	48,74	65,52
2023	63,64	58,73

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszab ideje álláskereső

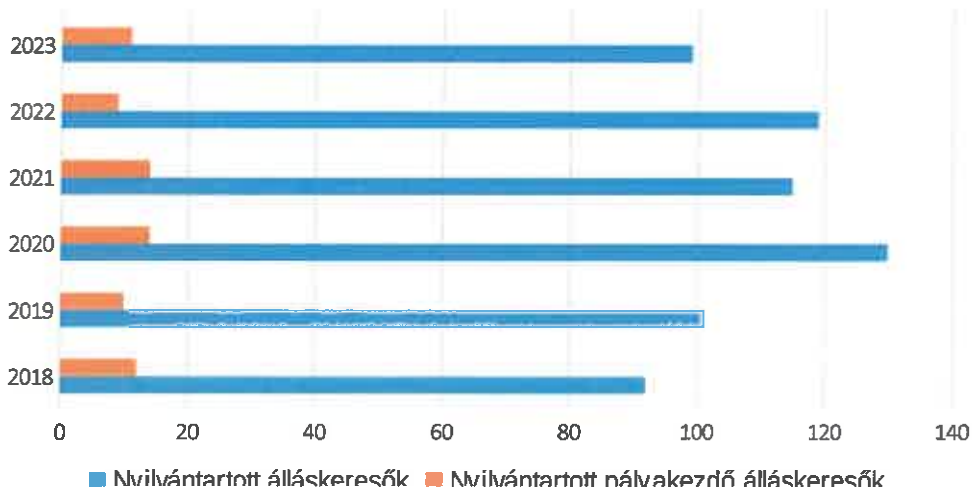
5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (TS 053)
	fő	Fő
2018	92	12
2019	101	10
2020	130	14
2021	115	14
2022	119	9
2023	99	11

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek körében a nők szívesebben vesznek részt foglalkoztatást segítő és képzési programokban. Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei nehezebbek, mint a férfiaké. Ez talán a fizikai állóképesség miatt lehet így.

Álláskereső

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Önkormányzatunk a 3.2.3. fejezetben már ismertetett Startmunka programokon tudja leginkább segíteni a nők elhelyezkedését. A Start munkaprogramokban részt vevők 62%-a nő. Jelenleg folyik a településen egy képzési program, melyet elsősorban a nők használnak ki.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A női munkavállalók körében szintén magas az alapfokú végzettséggel rendelkezők száma. Ugyancsak jelentős azon női álláskeresők száma, akik rendelkeznek ugyan szakiskolai végzettséggel, azonban azok jellege olyan, amely miatt a végzettséget nem tudják megfelelően hasznosítani a munkaerőpiacon (vagy mert a képzettségre nincs kereslet a településen, vagy a fordítottja túlkínálat van).

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés nincs a településen.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.) munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen működik bölcsőde és óvoda, így a szociális és nevelési háló biztosítani tudja a nők elhelyezkedését a munkaerő piacon. A gondot inkább elsősorban a munkahely hiánya, a részmunkaidős munkalehetőség hiánya és a képzetlenség okozza.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2018	1	100	-
2019	1	99	-
2020	1	108	-
2021	1	89	-
2022	1	87	-
2023	1	100	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.1 számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét szolgálja. A családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos ismeretek átadása megfelelő

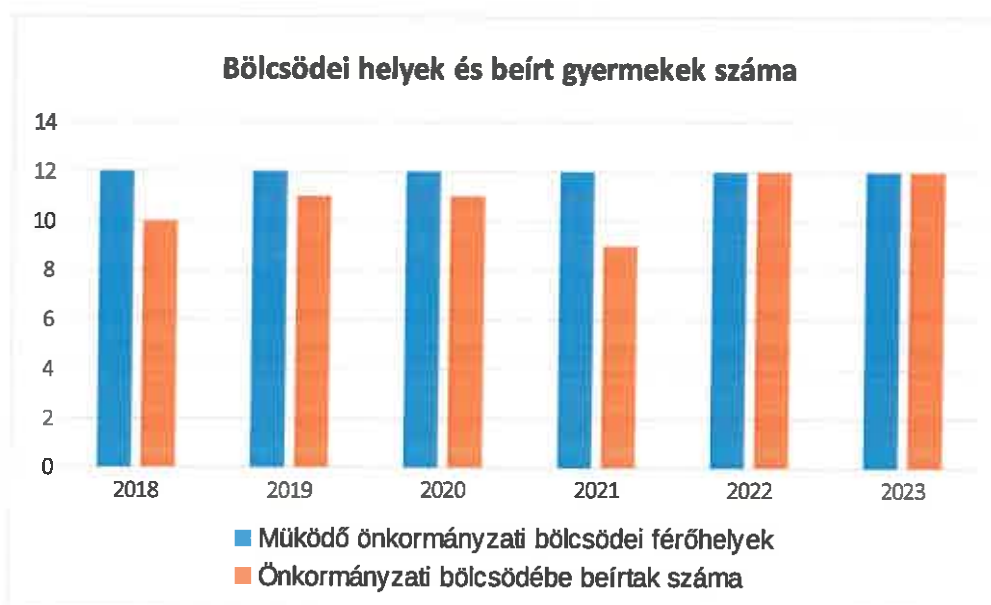
5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2018	12	10
2019	12	11
2020	12	11
2021	12	9
2022	12	12
2023	12	12

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. a) számú táblázat – Bölcsőde

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő nem csak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem a kismama gyakorlati és lelki segítése is feladata. Szoros kapcsolatban áll a családokkal, rálátása van a gyermek családi körülményeire. Kapcsolatot tart a kisgyermeket ellátó intézménnyel, háziorvossal.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A tapasztalatok szerint a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen, az erőszak jelentős része a családban marad, ilyen eset azonban településünkön az elmúlt évben 1 alkalommal történt, amikor bírósági távoltartást rendeltek el.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás a településen nincs. Ilyen jellegű probléma 2021 évben 2 esetben fordult elő.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Településünkön a nők helyi közéletben betöltött szerepe igen erősnek mondható. A 5 fős képviselő-testületben 3 fő női képviselő található, településünkön a polgármester is nő. Az önkormányzat jegyzője ugyancsak nő. Az önkormányzat munkatársai szintén a női nem köréből kerültek ki. Ezen túlmenően az önkormányzat által fenntartott óvoda, konyha, bölcsőde dolgozói, szintén nők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések irányuló kezdeményezések

Az a régi beidegződés, miszerint a nőnek a konyhában a helye, napjainkban egyre kevésbé megvalósítható, ma már a nők is rá vannak kényszerítve arra, hogy dogozzanak. A család és a karrier összeegyeztetése nem könnyű. A nők nehezebb helyzetben vannak, mint a férfiak, mert a munka mellett ott van a család és a háztartás is. Ahhoz, hogy mindkét helyen megállják a helyüket jó szervezőképességre, hatalmas kitartásra és elszántságra van szükségük.

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint az 50 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez társadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkahely hiánya, képzetlenség, alacsony iskolázottság	Képzés, munkahely biztosítása, részmunkaidő, távmunka, képességek megszerzése a munkaerőpiacra való visszajutáshoz

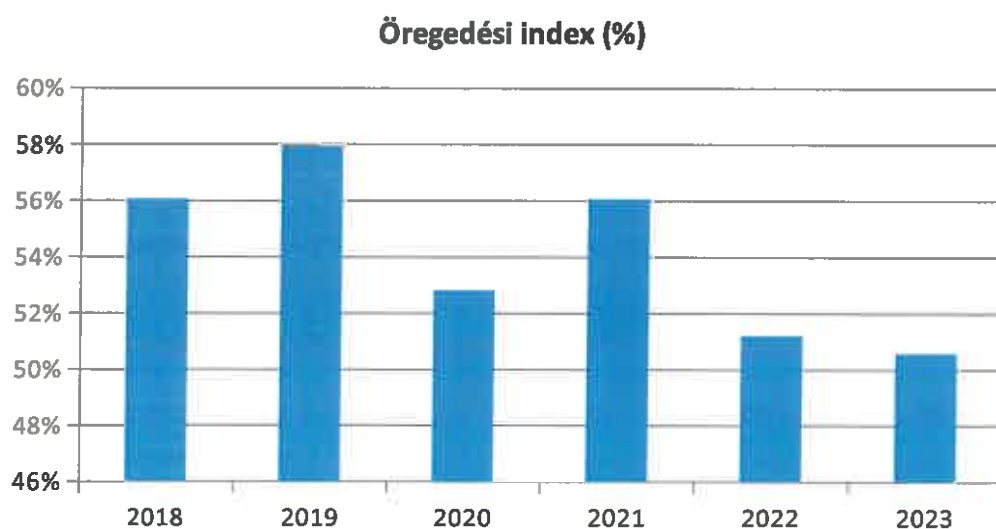
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A település lakosságának életkor szerinti megoszlásában az idősök növekvő aránya tűnik ki. Településünkön a természetes fogyás-szaporodás tükrében természetes fogyást figyelhattunk meg, amely veszélyezteti a település társadalmi korosztályi egyensúlyát

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	166	296	56,08%
2019	164	283	57,95%
2020	159	301	52,82%
2021	166	296	56,08%
2022	168	328	51,22%
2023	173	342	50,58%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1 számú táblázat –Öregedési index

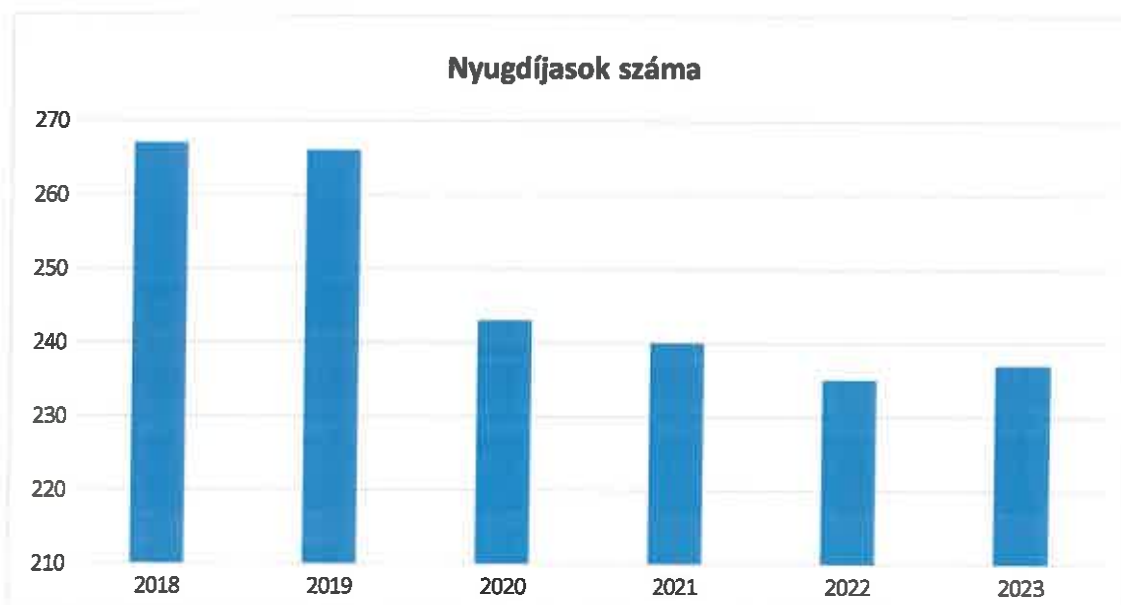

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	100	167	267
2019	95	171	266
2020	84	159	243
2021	86	154	240
2022	82	153	235
2023	83	154	237

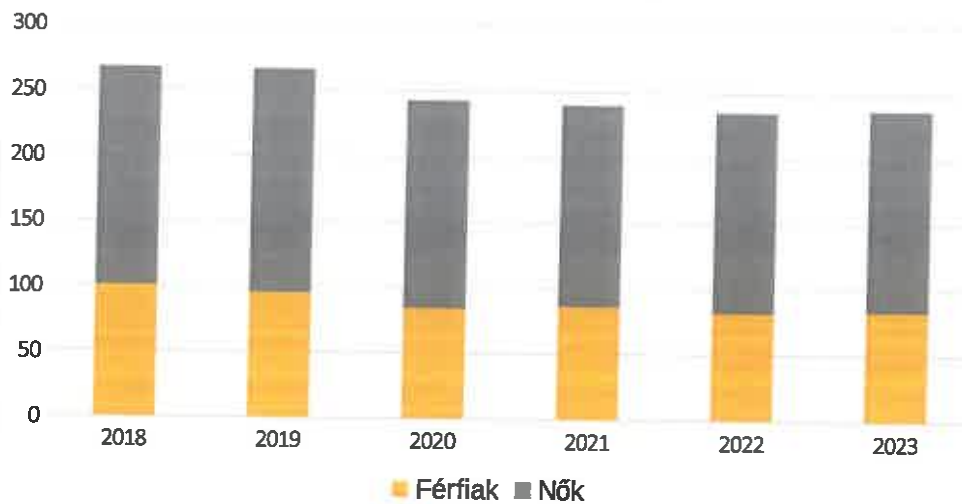
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

A nyugdíjasok között a nők száma magasabb, de már a első táblázatokból is láthattuk, hogy a 60 év felettiek között a nők száma a magasabb, vagyis a férfiaknál rövidebb az élettartam.

Nyugdíjasok nemek szerinti megoszlása

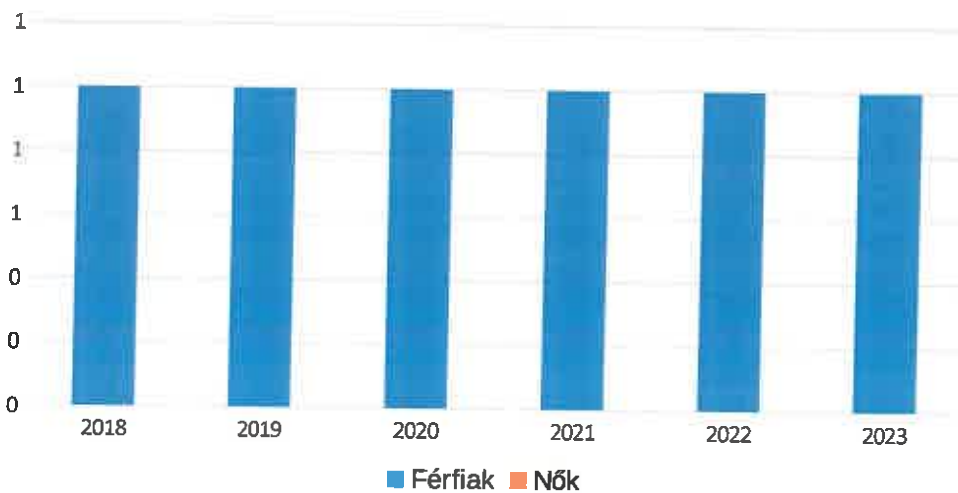

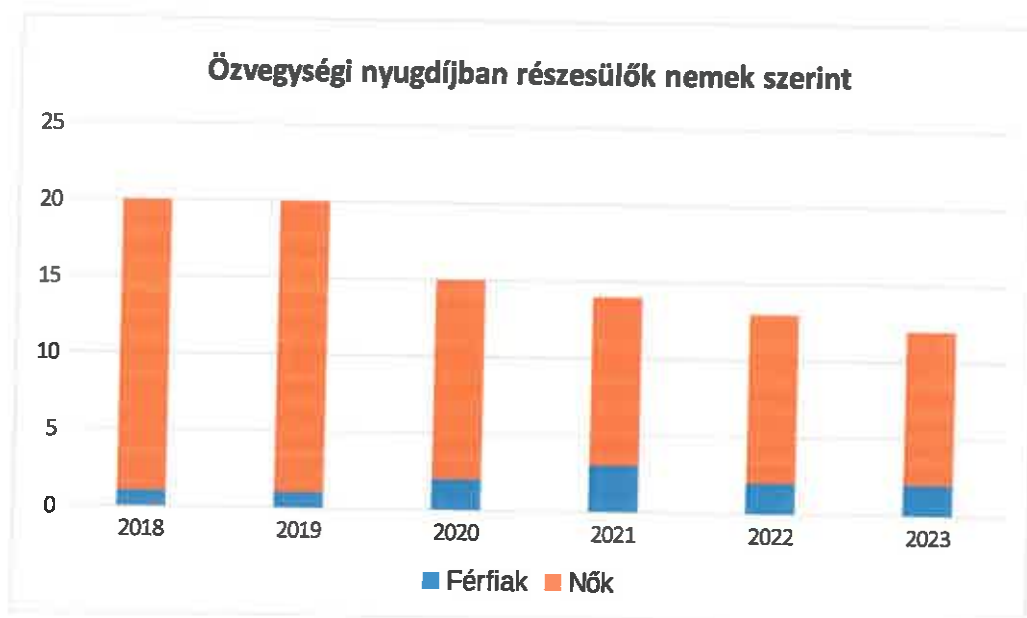
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2018	1	0	67	101	1	19	1
2019	1	0	66	109	1	19	1
2020	1	0	54	104	2	13	1
2021	1	0	54	103	3	11	1
2022	1	0	54	103	2	11	1
2023	1	0	56	108	2	10	1

Forrás: TÁHÉ, KSH Tétel

Életkoron alapuló ellátás nemek szerint

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősek szívesebben maradnak otthon, a munkaerő piacon nem jellemző az ottlétük.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Településünkön nem jellemző az idősek magas foglalkoztatása, ma már a jogszabályok is szabályozzák a nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségeit.

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Tapasztalataink szerint az egészséges nyugdíjasok szívesen végeznének valamilyen jövedelemkiegészítő tevékenységét (egyrészt, hogy jövedelmi viszonyaikon javítsanak, másrészt, hogy az elszigeteltségük csökkenjen), azonban erre gyakorlatilag semmilyen esélyük sincs, a térség igen kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzete miatt. Többen kiveszik részüket az unokák nevelésében, támogatást nyújtva ezzel a fiataloknak. Megfigyelhető, hogy hasznosan szeretnék elfoglalni magukat, részt vesznek a fejlődésben, többen közülük részt vesznek a már többször szervezett számítógépes tanfolyamokon. Nyugdíjas klubba járnak, énekléssel, olvasással, tv nézéssel ütik el az időt.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresői száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	92	101	130	115	119	99
41-45 év (TS 042)	Fő	12	12	13	14	8	6
	%	13,04%	11,88%	10,00%	12,17%	6,72%	6,06%
46-50 év (TS 043)	Fő	6	14	18	11	12	10
	%	6,52%	13,86%	13,85%	9,57%	10,08%	10,10%
51-55 év (TS 044)	Fő	6	7	18	12	12	13
	%	6,52%	6,93%	13,85%	10,43%	10,08%	13,13%
56-60 év (TS 045)	Fő	9	10	12	8	12	9
	%	9,78%	9,90%	9,23%	6,96%	10,08%	9,09%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	10	13	13	15	15	15
	%	10,87%	12,87%	10,00%	13,04%	12,61%	15,15%

forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

6.2.2. számú táblázat - Tevékeny idős kor (lehetőségek a településen)

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs ilyen a településen.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Általánosságban leszögezhető, hogy az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások a település minden lakója részére, így az időskorúak részére is biztosított.

Az idősök legfőképpen időseket érintő tevékenységek az alábbiakra terjed ki:

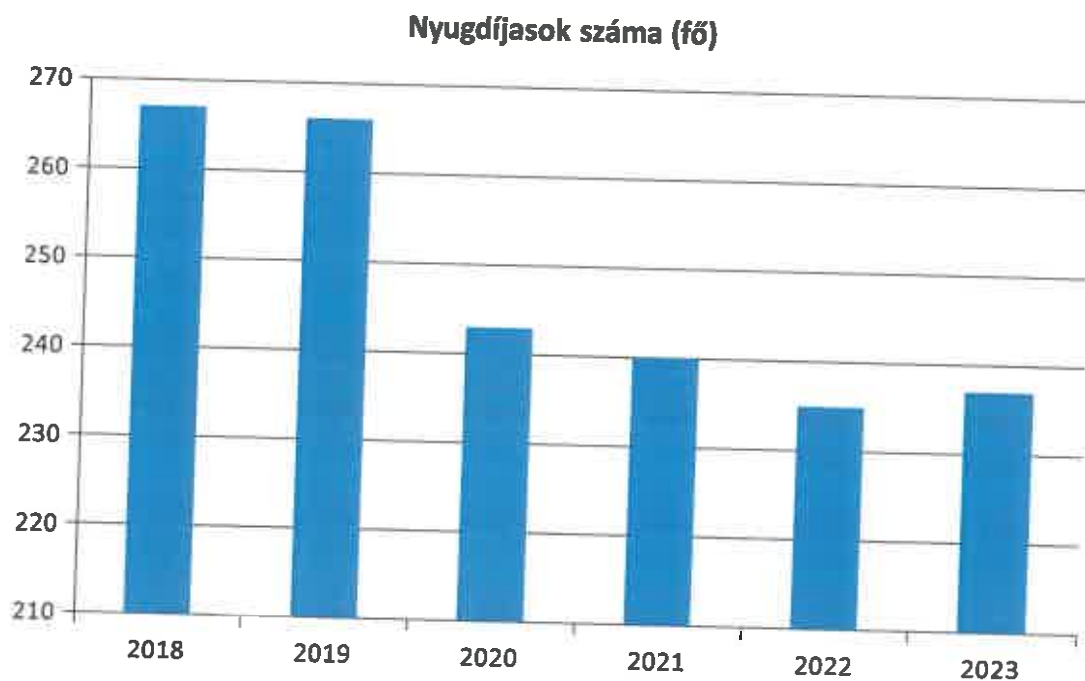
- Házi segítségnyújtás: A házi segítségnyújtás keretében a napi 4 órát meg nem haladó gondozási szükséglettel rendelkező igénybe vevő részére saját lakókörnyezetében biztosítják az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Így a házigondozó feladata az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzése, az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködés. A házi segítségnyújtást a 2012. évben 18 fő vette igénybe.
- Községi busz használata
- szociális ellátás biztosítása,
- egészségügyi ellátásokhoz való hozzájutás segítése,
- szociális étkeztet

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Meg egyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	100	167	267
2019	95	171	266
2020	84	159	243
2021	86	154	240
2022	82	153	235
2023	83	154	237

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.. számú táblázat – Nyugdíjban részesülők száma

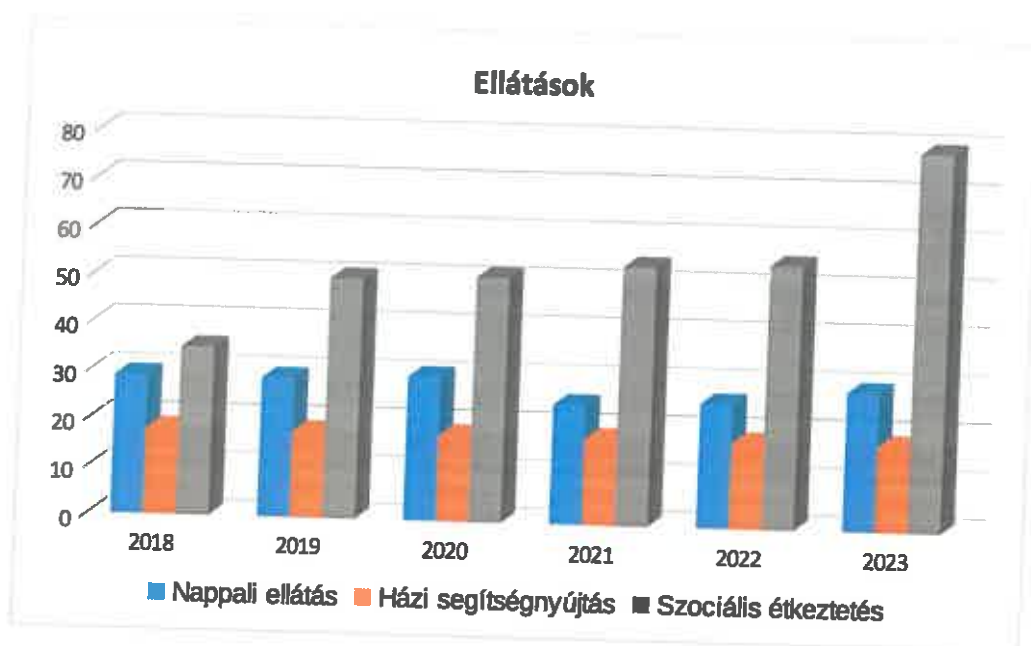
A nappali ellátást igénylők száma kis mértékben növekszik.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2018	166	29	18	35
2019	164	29	18	50
2020	159	30	18	51
2021	166	25	18	54
2022	168	26	18	55
2023	173	29	18	79

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat -65 évnél idősebb népesség ellátása

Az önkormányzat folyamatosan biztosítja a házi segítségnyújtást és a szociális étkeztetést.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi vizsgálatokra a közösségi buszunk szállítja az időseket. Ezen felül a háziorvos is biztosított ellátás a településen.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősök számár már 2 éve működik a helyi Nyugdíjas klub, melynek tagjai száma: 16 fő.

2012-ben kistérségi senior programsorozat keretében több rendezvényen, szűrőesén egészségmegőrző programon vettek részt a klub tagjai.

2013. őszén pályázat segítségével indul el az Idősök nappali ellátását biztosító intézményben helyben.

6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Mozielőadás látogatása	Színházelőadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatása	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallásgyakorlás templomban	Sportrendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2013	0	1	0	52	10	Na	0
2014	0	1	0	52	10	na	0
2015	0	4	2	52	52	na	3
2016	0	6	3	52	52	na	4
2017	0	10	3	52	52	na	6

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.3.2. számú táblázat – Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

c) idősek informatikai jártassága

Az elszigetelődés problematikáját jelentősen enyhítené, ha az idősek informatikai jártassága növekedne. Pedig az internet használata segíthetne az időskorúaknak az elszigeteltség megszüntetésében, saját családjuk fiatal(abb) tagjaival való kapcsolattartásban, valamint abban, hogy lépést tartsanak a változásokkal.

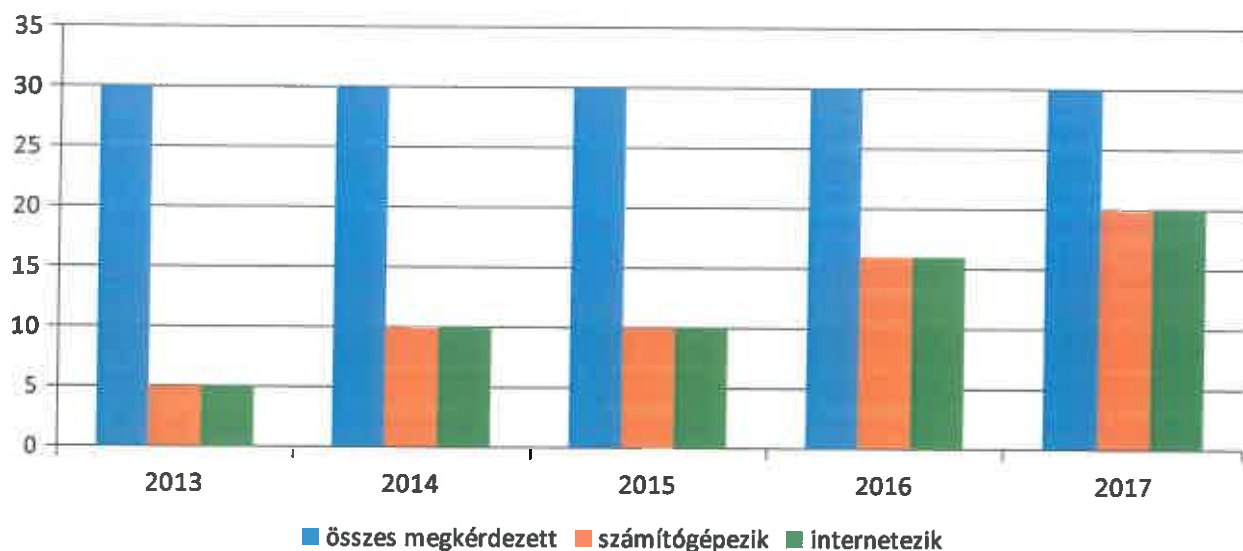
6.3.4. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	Fő	Fő	%	Fő	%
2013	30	5	16,7%	5	16,7%
2014	30	10	33,3%	10	33,3%
2015	30	10	33,3%	10	33,3%
2016	30	16	53,3%	16	53,3%
2017	30	20	66,7%	20	66,7%

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.3.3. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága

Idősek infomatikai jártassága (fő)

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időskorúak egyre gyakrabban válnak bűncselekmény áldozatává. Hogy ez ne történhessen meg a település hivatalos lapjában több alkalommal is közzétesszük a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési célt szolgáló tájékoztató anyagait. Nyugdíjas klubban több alkalommal figyelmeztetjük őket a rájuk leselkedő veszélyre. Amennyiben a településen idegenek fordulnak meg a házi segítségnyújtó szolgáltatón tevékenykedők is utána néznek az idegeneknek.

6.4. számú táblázat - Az időseket célzó programok a településen (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Az idősebb célcsoport igényelt célzó programok száma
2013	10
2014	10
2015	52
2016	52
2017	52

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.4. számú táblázat - Az időseket célzó programok a településen

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs a járásban idősök bentlakásos intézete, nagy a várólista a városokban	Bentlakásos idősök intézete
Elmagányosodás, sok az egyedül élő idős	HSZG szolgálat kibővítése. Idősök bevonása az idősök nappali ellátójába

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékoság annak a maradandó állapotnak vagy sajátosságnak a megnevezése, amikor egy személy érzékszervi, mozgásszervi, értelmi vagy kommunikációs képességei számottevően elmaradnak az emberek átlagától és ez a társadalmi életben való részvételét jelentősen akadályozza vagy lehetetlenné teszi. Lehet veleszületett, vagy okozhatja baleset, betegség, vagy az öregedés.

Több különböző összefoglaló néven emlegetik a fogyatékos állapotokat. Nevezik fogyatéknak, sérültségnek, akadályozottságnak, segítséggel élésnek is. Mivel nincs rá olyan szó, amit minden magyar elfogad, ezért nincs közmegegyezés arról, hogy melyiket kell használni; ami az egyik embernek tetszik, attól egy másik borzad, nevetségesnek vagy sértőnek találja.

A fogyatékoság nem zárja ki az egészséget, nem betegség! Egy testi vagy érzékszervi fogyatékos személy élhet teljes lelki és szociális jólétben, sőt a kieső képesség megfelelő kompenzálása (megmaradó képességek kihasználása, segédeszközökkel való ellátottság) esetén a testi jólét állapotában is. Egy testileg ép ember ugyanakkor szenvedhet súlyos lelki, szociális problémáktól. A fogyatékoság egy élettapasztalat, amit bárki átélhet, amikor károsodott, vagy hiányos képességei korlátozzák tevékenységében, társadalmi életben való részvételében - az adott helyen és időben adott környezeti és társas feltételek között. Fejlesztési lehetőségük, munkavégzési képességük egyénfüggő, az egyes ember pontos állapotán, képességein múlik. Sokat segíthetnek a különböző eszközök, mit például a számítógép.

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2018	16	36	52
2019	12	32	44
2020	14	32	46
2021	14	29	43
2022	12	29	41
2023	13	26	39

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

7.1.2 számú táblázat – Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékos személyek foglalkoztatására településünkön jellemzően az önkormányzatnál kerül sor a közmunka program keretében.

Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban, a különféle típusú foglalkoztatásban résztvevők száma az alkalmazók szerinti megoszlásban				
		Közférában foglalkoztatott (pl. önkormányzat, kormányhivatal, állami vagy önkormányzati fenntartású intézmény)	Non profit szervezet	Gazdasági vállalkozás
Szociális foglalkoztatásban alkalmazottak	fejlesztő-felkészítésben résztvevők száma	0	0	n.a
	munka rehabilitációban foglalkoztatottak száma	0	0	n.a
Védett munkahelyen foglalkoztatottak száma		0	0	n.a
Támogatott foglalkoztatásban résztvevők száma		5	0	n.a
Nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatásban résztvevő fogyatékos személyek száma		0	0	n.a

Forrás: helyi adatgyűjtés több forrás segítségével

7.1.3. táblázat - Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs hátrányos megkülönböztetés a településünkön.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A településen az önkormányzat biztosítja a fogyatékos személyek számára a szociális szolgáltatásokat.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Településünkön az alábbi ellátási formák közül a következők vannak jelen a fogyatékkal élőknel:

- települési támogatása
- ápolási díj
- fogyatékosági támogatás
- rokkantsági járadék
- közlekedési kedvezmény
- parkolási igazolvány

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)- (2))

A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §)

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A településen már jó néhány épület akadálymentesítése megtörtént. Amiben hiányosságunk van az a Kultúrház, az iskola egy része, a közterületek és az infokommunikációs.

Az ellátási problémák többsége azonos módon keletkezik: van megfelelő szolgáltatás, de az ellátásra szoruló nem tud róla, őt nem érték el a szolgáltatást nyújtók, vagyis be sem került a rendszerbe. Van megfelelő szolgáltatás, de a szolgáltatás igénybevétele a fogyatékos személy számára nem hozzáférhető pl. az

akadálymentesítettség hiánya miatt. Van akadálymentesen elérhető szolgáltatás, de a célcsoport tagja vagy saját elhatározásából vagy gyakori tapasztalat szerint a fogyatékos személy helyett döntő család elhatározásából a szolgáltatást nem veszi igénybe, még akkor sem, ha az a fogyatékos személy életminőségét lényegesen javítaná.

		Igen/nem								
		Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztató	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok		X	X	X		X	X	X	
	középfok									
	felsőfok									
egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás									
	járó beteg szakellátás									
	alapellátás		X	X	X		X	X	X	
kulturális, művelődési intézmények					X					
önkormányzati, közigazgatási intézmény			X	X			X	X	X	
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség										
szociális ellátást nyújtó intézmények			X	X			X	X	X	

Forrás: helyi adatgyűjtés, személyes tapasztalat, fogyatékos ügyi referens információi, fogyatékosok civil szervezetei

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége
Épületeink nagy többsége fizikálisan akadálymentesített.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A településen található munkahelyek leginkább a szolgáltatók, itt nem jellemző az épület akadálymentesítése.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közterületeink, járdák parkok nem akadálymentesítettek.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Nincs fogyatékosok nappali intézménye a településen.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
közösségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés, közterületeken nincs akadálymentesítés, Kultúrház sem	Akadálymentesítése közterületeknek, kultúrháznak.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Községünkben működő civil szerevet kettő van. Tiszatarjáni Óvodáért Alapítvány az óvodai területen tevékenykedik, segítik a munkát. Nyugdíjas klub szintén aktívan működik már két éve a településen. Egy kistérségi civil szervezet van jelen, melynek a településről is vannak tagjai.

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Nincs ilyen a településen

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A rendeletek előkészítésénél a jogszabályoknak megfelelően az önkormányzati Szervezeti és Működési Szabályzatban rögzítetteknek megfelelően jár el az önkormányzat. A honlapunkon előzetesen megjelennek a rendelet tervezetek lakossági véleményezésére.

b) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Kistérségi feladatellátásba látjuk el az alábbiakat:

- családsegítés
- gyermekjóléti szolgálat

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

2013. július 15-én szűnt meg a helyi cigány nemzetiségi önkormányzat, addig megállapodás keretén belül működünk együtt.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége Közszolgáltatások esélyegyenlőségi szolgáltatások körét lefed.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A településen levő vállalkozók az intézmények és az önkormányzat egy-egy rendezvényeit igyekeznek lehetőségeikhez mérten támogatni.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága
--

Az önkormányzatunk web lapja:

[www. tiszatarjan.hu](http://www.tiszatarjan.hu)

Helyi újságunk, amely havonta jelenik meg:

Tiszatarjáni Mondjuk El

Hirdető tábláink:

- Tiszatarján, Eötvös krt. 6. (Könyvtár)
- Tiszatarján, Árpád u. 29 (Posta)
- Tiszatarján , Arany J. (Takács ABC)

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába
HEP fórum tagjaként megbeszélések, adatkérések

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Képviselő-testületi ülés

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élő	- magas a tartós és képzetlen munkanélküliek aránya - Munkahely lehetősége nincs a településen - Elszegényedésből adódó romló lakhatási körülmények	- a tendencia visszaszorítása a munkahelyteremtés elősegítésén keresztül, képzések, továbbképzés szervezése, közfoglalkoztatás - Településen munkahely teremtése, telepítése, - FETE programban való együttműködés, ruha és élelmiszer-csomag biztosítása
Gyermekek	- gyermekszegénység, szabadidős foglalkoztatottság hiánya - Hátrányos helyzetből adódó esélyegyenlőtlenségek	- esélyegyenlőség biztosítása, szünidei gyermekétkeztetés, felvilágosító, szabadidős programok Töltsd hasznosat a szünidőt - Tanoda programok, fejlesztések, felzárkóztatások a jobb kompetencia mérés eredmény érdekében
Idősek	- idősek bentlakásos intézetének hiánya - elmagányosodás, sok az egyedül élő idős	- Idősek bentlakásos intézetének létrehozása - HSZG szolgálat kibővítése. Idősek bevonása az idősek nappali ellátójába
Nők	- Munkahely hiánya, képzetlenség, alacsony iskolázottság	Képzés, munkahely biztosítása, részmunkaidő, távmunka, képességek megszerzése a munkaerőpiacra való visszajutáshoz
Fogyatékkal élők	- közösségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés, közterületeken nincs akadálymentesítés, Kultúrház sem	Akadálymentesítése közterületeknek, kultúrháznak.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	- a tendencia visszaszorítása a munkahelyteremtés elősegítésén keresztül, képzések, továbbképzés szervezése, családi önellátó gazdálkodások kialakításának segítése - Településen munkahely teremtése, telepítése - Elszegényedésből adódó romló lakhatási körülmények	Felelős: jegyző Partner: Munkaügyi központ, vállalkozások Felelős: polgármester Partner: Munkaügyi központ, vállalkozások Felelős: polgármester Partner: Máltai Szeretetszolgálat
Gyermekek	- esélyegyenlőség biztosítása, szünidei gyermekétkeztetés, felvilágosító, szabadidős programok - Tanoda programok, fejlesztések, felzárkóztatások a jobb kompetencia mérés eredmény érdekében	Felelős: jegyző Partner: óvoda, iskola, szülői szervezet Felelős: polgármester Partner: óvoda, iskola, szülői szervezet
Idősek	- - idősek bentlakásos intézetének hiánya - elmagányosodás, sok az egyedül élő idős	Felelős: polgármester Partner: Nyugdíjas Klub Felelős: polgármester Partner: Nyugdíjas Klub
Nők	- Képzés, munkahely biztosítása, részmunkaidő, távmunka, képességek megszerzése a munkaerőpiacra való visszajutáshoz	Felelős: jegyző Partner: Vállalkozók, munkaügyi központ
Fogyatékkal élők	- Akadálymentesítése közterületeknek, kultúrháznak.	Felelős: polgármester Partner: Mozgáskorlátozottak Egyesülete

Több célcsoportot érintő településszintű megállapítás

Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
Belterületi utak, járdák felújítása	Felújítás
Csapadék-vízvezető rendszer rossz állapota	Felújítás
A településen sok az illegálisan elhelyezett hulladék a közterületeken, külterületeken	A lakosság hulladékgazdálkodási szemléletének reformálása prevenciós előadásokkal, szelektív kukák osztása a lakosságnak és üzleti szereplőknek, térfigyelő kamerarendszer bővítése az illegális szemétkerítés visszaszorítás

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák és a magyarok egyenlő esélyekkel élhetnek együtt.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életkörülményei javuljanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek fejlesztését, felzárkóztatást, szabadidő hasznos eltöltését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök elszigetelődésének megakadályozására, informatikai képzésükre.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén képzésüket, munkahelyek teremtését számukra.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők számára a közterületek és szolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítésére

Az intézkedési területek részletes kifejtése

A	1. sz. Intézkedés címe:	Romák és a mélyszegénységben élők munkaerőpiaci helyzetének javítása, képzése, szakképzése
B	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szakképzetlen munkanélküliek magas száma miatt szükséges a képzésük, mert nem tudnak bejutni a munkaerő piacra. További közfoglalkoztatás szükséges
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél:: Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: képzés biztosítása a célcsoport számára Közép távú cél: szakképzettség megszerzése Hosszú távú cél: munkanélküliek számának csökkentése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program
E	A cél kapcsolódása országos szakmai politikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) * Új Roma stratégia 2019-2030
F	Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Adatgyűjtés, adatbázis készítése a képzésekről, - kapcsolat felvétel a munkaügyi központtal, partnerintézményekkel - képzések megtartása

G	Résztvevők és felelős	Résztvevők: Felelős: polgármester	munkanélküliek
H	Határidő(k) pontokba szedve	2028.12.31	
I	Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Elvégzettek száma helyi adatgyűjtés, jelenléti ív, statisztikák, tanúsítvány. Fenntartható: kellő számú jelentkező esetén	
J	Szükséges erőforrások	Humán: képző szerv Pénzügyi: terem díja, képző díja, eszközök díja, vizsga díja, tankönyvek Technikai: terem és technikai eszközök	biztosítása
K	Intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Saját és pályázati forrásból	
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns	

A	2. sz. Intézkedés címe:	Munkahelyek létrehozása, telepítése a településen	
B	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az itt élők számára nagy problémát jelent a munkahely hiánya. Célszerű lenne a településen felülvizsgálni a lehetőségeket és munkahelyeket telepíteni, létrehozni. Önkormányzat-mint foglalkoztató- lehetőségének megvizsgálása	
C	Intézkedéssel elérni kívánt Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid : lehetőségek felkutatása Középtávú: új munkahelyek létrejötte Hosszú távú: több befektető új munkahelyekre, csökkenjen a munkanélküliség	
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program	
E	A cél kapcsolódása országos szakmai politikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) * Új Roma stratégia 2019-2030	
F	Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázati lehetőségek felkutatása - önkormányzat mint munkahely-teremtő - vállalkozások megkeresése	
G	Résztvevők és felelős	Résztvevők: településen élő munkanélküliek Felelős: polgármester	
H	Határidő(k) pontokba szedve	2028.12.31	
I	Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	- új munkahelyek - kevesebb munkanélküli Új munkahelyek teremtése csökkenti a településen élők számára a munkanélküliséget, ez öngerjesztő folyamatként fenntartható lehet	

J	Szükséges erőforrások	- pályázati - önkormányzati források	források
K	Intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Saját és pályázati forrásból	
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns	

A	3. sz. Intézkedés címe:	Lakhatási körülmények javítása, ruha és élelmiszer-csomag biztosítása	
B	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Elszegényedésből adódó romló lakhatási és életkörülményke	
C	Intézkedéssel elérni kívánt Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid : lehetőségek felkutatása Középtávú: lakhatási körülmények javítása Hosszú távú: élhető lakhatásim körülmények	
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program, rendezési terv	
E	A cél kapcsolódása országos szakmai politikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) * FETE program	
F	Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázati lehetőségek felkutatása - felújítások elvégzése	
G	Résztvevők és felelős	Résztvevők: településen rossz lakhatási viszonyok között élők Felelős: polgármester	
H	Határidő(k) pontokba szedve	2028.12.31	
I	Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	- Felújított lakások - jobb életkörülmények	
J	Szükséges erőforrások	-pályázati - önkormányzati források	források
K	Intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Saját és pályázati forrásból , FETE	
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns	

II. Célterület: Gyermekes esélyegyenlősége:

A	4. sz. Intézkedés címe:	Hátrányos helyzetből adódó esélyegyenlőtlenségek csökkentése a gyermekek számára
B	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Településünkön magas a HH és HHH gyermekek száma. Szükséges számukra szűrés elvégzése és azoknak akiknek szükséges fejlesztés és felzárkóztatás biztosítása
C	Az intézkedéssel elérni kívánt Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: felmérés kinek van szüksége fejlesztésre a HH és HHH gyermekek közül Rövid: programok, Tanoda, fejlesztések megvalósítása Hosszú: esély a jobb továbbtanuláshoz
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program,
E	A cél kapcsolódása országos szakmai politikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) * Nemzeti Ifjúsági stratégia 2009-2024 * Legyen jobb a gyermekeknek 2007-2032
F	Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- program megismertetése - szűrések elvégzése - tanoda megvalósítása, fejlesztés ,megvalósítása - pályázat
G	Résztevők és felelős	Résztevők: településen élő gyermekek Felelős: polgármester
H	Határidő(k) pontokba szedve	2028.12.31
I	Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	- résztvevők száma - fejlesztések megvalósulásának száma
J	Szükséges erőforrások	humán: szakemberek, pedagógusok pénzügy: pályázat
K	Intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Saját és pályázati forrásból ,
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	5. sz. Intézkedés címe:	Szabadidő hasznos eltöltésének biztosítása a településen élő gyermekek számára. Töltsd hasznosan a szünidőt
B	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekek között főleg a nyári időszakban problémát jelent a szabadidős tevékenység megszervezése. Szükség lenne olyan programokra, amely figyelembe veszi a gyermekszegénységet, az egészséges életmódot, a fiatalok felvilágosítását a drogok használatának következményeiről, a

		korai szexuális élet következményeiről.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: résztvevők felmérése, pályázat Közép: Programok megvalósítása Hosszú: Gyermekesek esélyeinek növelése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program,
E	A cél kapcsolódása országos szakmai politikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) * Nemzeti Ifjúsági stratégia 2009-2024 * Legyen jobb a gyermekeknek 2007-2032
F	Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázat - programok megvalósítása
G	Résztvevők és felelős	Résztvevők: településen élő gyermekek Felelős: polgármester
H	Határidő(k) pontokba szedve	2028.12.31
I	Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	-résztvevők száma
J	Szükséges erőforrások	humán: szakemberek pénzügy: pályázat technika: terem, eszköz
K	Intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Saját és pályázati forrásból ,
L	Önkormányzatok közötti együtműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együtműködés bemutatása	Nem releváns

III. Célterület: A nők esélyegyenlősége

A	6. sz. Intézkedés címe:	Nők munkahelyi lehetőségeinek, elhelyezkedésüknek javítása
B	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Településünkön a nők kevésbé tudnak visszatérni a munkaerő piacra, képzetlenek és nincs számukra lehetőség az elhelyezkedésre. A munkakereséséhez segítség nyújtása, új ismeretek adása. Jó önéletrajz megírása, munkahelyek feltérképezése, állásinterjú gyakorlása. Részmunkaidő és távmunka lehetőségének megkeresése.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	rövid: jelentkezők felmérése, pályázat keresése Közép:képzések szervezése Hosszú: nők elhelyezkedésének növelése, részmunkaidős munkalehetőségek

D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program,
E	A cél kapcsolódása országos szakmai politikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) * Nők és férfiak társadalmi egyenlőségét elősegítő nemzeti stratégia 2010-2021
F	Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Új ismertek, tréning tartása. Pályázati lehetőség, célcsoport felkutatása
G	Résztvevők és felelős	Résztvevők: településen élő munkanélküli nők Felelős: jegyző
H	Határidő(k) pontokba szedve	2028.12.31
I	Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Helyi adatgyűjtés, Munkaügyi központ adatai, képzések résztvevői
J	Szükséges erőforrások	Humán: tréner Pénzügyi: szakember díja, eszközök díja Technikai: irodaszerek, projektor, laptop, terem
K	Intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Saját és pályázati forrásból ,
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

IV. Céletterület: Idősek esélyegyenlősége

A	7. sz. Intézkedés címe:	Idősek bentlakásos intézetének megvalósítása
B	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Községünkben és a járásban sincs ilyen jellegű intézmény, városokban sok a várakozási idő.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú: pályázat Közép távú: idősek bentlakásos intézménye Hosszú távú: esély a járásban élő idősek számára
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program,
E	A cél kapcsolódása országos szakmai politikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) * Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022) (2023-2024)

F	Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- igényfelmérés, jelentkezők összeírása
G	Résztvevők és felelős	Résztvevők: településen élő idősök Felelős: jegyző
H	Határidő(k) pontokba szedve	2028.12.31
I	Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	- épület száma - férőhelyek kihasználtsága
J	Szükséges erőforrások	- támogatás - önkormányzatiforrás - pályázatiforrás - intézményiháttér - szakember
K	Intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Saját és pályázati forrásból ,
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	8. sz. Intézkedés címe:	Idősek bevonása az idősök nappali ellátó rendszerébe
B	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Elmagányosodás, sok az egyedül élő idős
C	Az intézkedéssel elérni kívánt Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú: vonzó programok Közép távú: minél több idős legyen gondozva az idősök nappali ellátójában Hosszú távú: esély a településen élő idősök számára
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program,
E	A cél kapcsolódása országos szakmai politikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) * Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022) (2023-2024)
F	Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- igényfelmérés, jelentkezők összeírása
G	Résztvevők és felelős	Résztvevők: településen élő idősök Felelős: polgármester
H	Határidő(k) pontokba szedve	2028.12.31
I	Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	- épület száma - férőhelyek kihasználtsága

	fenntarthatósága	
J	Szükséges erőforrások	-támogatás -önkormányzatiforrás -pályázatiforrás -intézményiháttér - szakember
K	Intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Saját és pályázati forrásból ,
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

V. Célterület: Fogyatékkal élők esélyegyenlősége

A	9. sz. Intézkedés címe:	Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés az egész községre kiterjedően
B	Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Településünkön nem mindenhol történt meg a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés (Kultúrház, közterek) Ezzel az intézkedéssel szeretnénk biztosítani az egyenlő esélyű hozzáférést a szolgáltatásokhoz.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú: állapot felmérése, pályázat benyújtása Középtávú: akadálymentesítés megkezdése Hosszú távú: a hiányzó intézmények és közterületek nagy részének fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése, esélyegyenlőség biztosítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program,
E	A cél kapcsolódása országos szakmai politikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) * Országos Fogyatékoságügyi Program
F	Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- állapot felmérés - pályázati lehetőség felkutatása, benyújtása - akadálymentesítés
G	Résztvevők és felelős	Résztvevők: tervező, hatóságok Felelős: jegyző
H	Határidő(k) pontokba szedve	2028.12.31
I	Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	- épületek, közterületek teljes akadálymentesítése
J	Szükséges erőforrások	pályázati - - önkormányzati forrás forrás támogatás

		- technikai háttér
K	Intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Saját és pályázati forrásból ,
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 2023.2028

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
	1. Településszintű probléma											
1	Belterületi utak, járdák felújítása	Utak, járdák rossz állapota	Közlekedésbiztonság növelése	Gazdasági Program		Utak felújítása	jegyző	2028.12.31	Felújított utak, járdák hossza	Pályázati forrás	Karbantartási feladatok elvégzése	Nem releváns
2	Csapadékvízvezető rendszer rossz állapota	Csapadékvízvezető rendszer rossz állapota	Nem megoldott a csapadékvíz elvezetése	Településrendezési terv		Csapadékvízvezető rendszer javítása	polgármester	2028.12.31	Felújított csapadékvíz elvezetés hossza	Pályázati forrás	Karbantartási feladatok elvégzése	Nem releváns
3	A településen sok illegálisan elhelyezett hulladék	Sok illegális szemét	Nem megoldott a szemétkiosztás	Településrendezési terv		Illegális hulladéklerek felszámolás	polgármester	2028.12.31	Elszállított mennyiség	Pályázati forrás	Lerakó megszüntetése	Nem releváns
...												

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Romák és a mélyszegénységben élők munkaerőpiaci helyzetének javítása, képzése, szakképzése, felzárkóztatása,	Szakképzettlen munkanélüliek magas száma miatt szükséges a képzésük	Rövid távú cél: képzés biztosítása a célcsoport számára Hosszú távú cél: munkanélüliek számának csökkentése.	Gazdasági Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató Ási Stratégia 2030 (MINTFS 2030) * Új Roma stratégia 2019-2030	Adatgyűjtés, adatbázis készítése a képzésekről, kapcsolat felvétel a munkaügyi központtal, partnerintézményekkel	polgármester	2028.12.31	Elvégzett munka helyi adatgyűjtés, jelenléti ív, statisztikák, tanúsítvány.	Humán: képző szerv Pénzügyi: terem díja, képző díja, eszközök díja, vizsga díja, tankönyvek biztosítása Technikai: terem és technikai eszközök	Fenntartható kellő számú jelentkező esetén	Nem releváns
2	Munkahelyek létrehozása, telepítése a településen	Az itt élők számára nagy problémát jelent a munkahely hiánya. Célserű lenne a településen felülvizsgálni a lehetőségeket és munkahelyeket telepíteni, létrehozni. Önkormányzat mint foglalkoztató-lehetőségének megvizsgálása	Rövid : lehetőségek felkutatása Középtávú: új munkahelyek létrejötte Hosszú távú: több befektető új munkahelyek, csökkenjen a munkanélüliség	Gazdasági Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató Ási Stratégia 2030 (MINTFS 2030) * Új Roma stratégia 2019-2030	- pályázati lehetőségek felkutatása - önkormányzat mint munkahely-teremtő - vállalkozások megkeresése	polgármester	2028.12.31	- munkahelyek létrejötte	- pályázati források - önkormányzati források	Új munkahelyek teremtése csökkenti a településen élők számára a munkanélküliséget, ez öngerjesztő folyamatként fenntartható lehet.	Nem releváns
3	Romló élet és lakhatási körülmények javítása	Elszegényedésből adódó romló lakhatási körülmények	Rövid : lehetőségek felkutatása Középtávú: lakhatási körülmények javítása Hosszú távú: elérhető lakhatásim	Gazdasági Program, rendezési terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató Ási Stratégia 2030 (MINTFS 2030)	- pályázati lehetőségek felkutatása - felújítások elvégzése	Felelős: jegyző	2028.12.31	- pályázati források, önkormányzati források	Saját és pályázati forrásból, FETE	Nem releváns	

			környelmények	*FETE program								
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Hátrányos helyzetből adódó esélyegyenlőségi problémák csökkentése a gyermekek számára	Településünkön magas a HH és HHH gyermekek száma. Szükséges számukra szűrés elvégzése és azoknak a kiemelt szükségességet feltérképezni és felzárkóztatás biztosítása	Rövid: felmérés kinek van szüksége fejlesztésre a HH és HHH gyermekek közül Rövid: programok, Tanoda, fejlesztések megvalósítása Hosszú: esély a jobb továbbtanuláshoz	Gazdasági Program,	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató Program 2030 (MNTFS 2030) *Legyen jobb a gyermekeknek * Nemzeti Ifjúsági Stratégia	- pályázati lehetőségek felkutatása - önkormányzat mint munkahelyteremtő - vállalkozások megkeresése	polgármester	2028.12.31	- munkahelyek létrejötte	- pályázati források - önkormányzati források	Új munkahelyek teremtése csökkenti a településen élők számára a munkanélküliséget, ez öngeneráló folyamatként fenntartható lehet.	Nem releváns
2	Szabadidő hasznos eltöltésének biztosítása a településen élő gyermekek számára	A gyermekek között főleg a nyári időszakban problémát jelent a szabadidős tevékenység megszervezése. Szükség lenne olyan programokra, amely figyelembe veszi a gyermekek egészségét, az egészséges életmódot, a fiatalok felvilágosítását a drogok használatának következményeiről	Rövid: résztvevők felmérése, pályázat Közép: Programok megvalósítása Hosszú: Gyermekek esélyeinek növelése	Gazdasági Program,	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató Program 2030 (MNTFS 2030) *Legyen jobb a gyermekeknek * Nemzeti Ifjúsági Stratégia	- pályázati programok megvalósítása	polgármester	2028.12.31	- résztvevők száma	humán: szakemberek pénzügyi pályázat technika: terem, eszközök	Résztvevők folyamatosan cserélődnek, fenntartható.	Nem releváns

[illegible]

2	Elmagányosodás	Sok az egyedül élő idős	Idősek bevonása a nappali ellátórendszerbe	Gazdasági program 2014-2019	* Időügyi Nemzeti Stratégia	- igényfelmérés	polgármester	2028.12.31	Épület száma, férőhelyek kihasználtsága	Pályázati forrás	Az intézet állammegóvását az önkormányzat elvégzi	Nem releváns
V. A fogyatékkal élő személyek esélyegyenlősége												
1	Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés az egész községre kiterjedően	Településünkön nem mindenhol történik meg a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés (Kulturház, közterek) Ezzel az intézkedéssel szeretnénk biztosítani az egyenlő esélyű hozzáférést a szolgáltatásokhoz.	Rövid távú: állapot felmérése, pályázat benyújtása Középtávú: akadálymentesítés Hosszú távú: a megkezdése hiányzó intézmények és közterületek nagy részének fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése, esélyegyenlőség biztosítása	Gazdasági program 2014-2019	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 (MNFTS 2030) * Országos Fogyatékosügyi Program	- állapot felmérés - pályázati lehetőség felkutatása, benyújtása - akadálymentesítés	Jegyző	2028.12.31.	- épületek, közterületek teljes akadálymentesítése	pályázati forrás - önkormányzati forrás - támogatás - technikai háttár	A pályázatban elvárt fenntarthatósági szempontok alapján.	Nem releváns

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

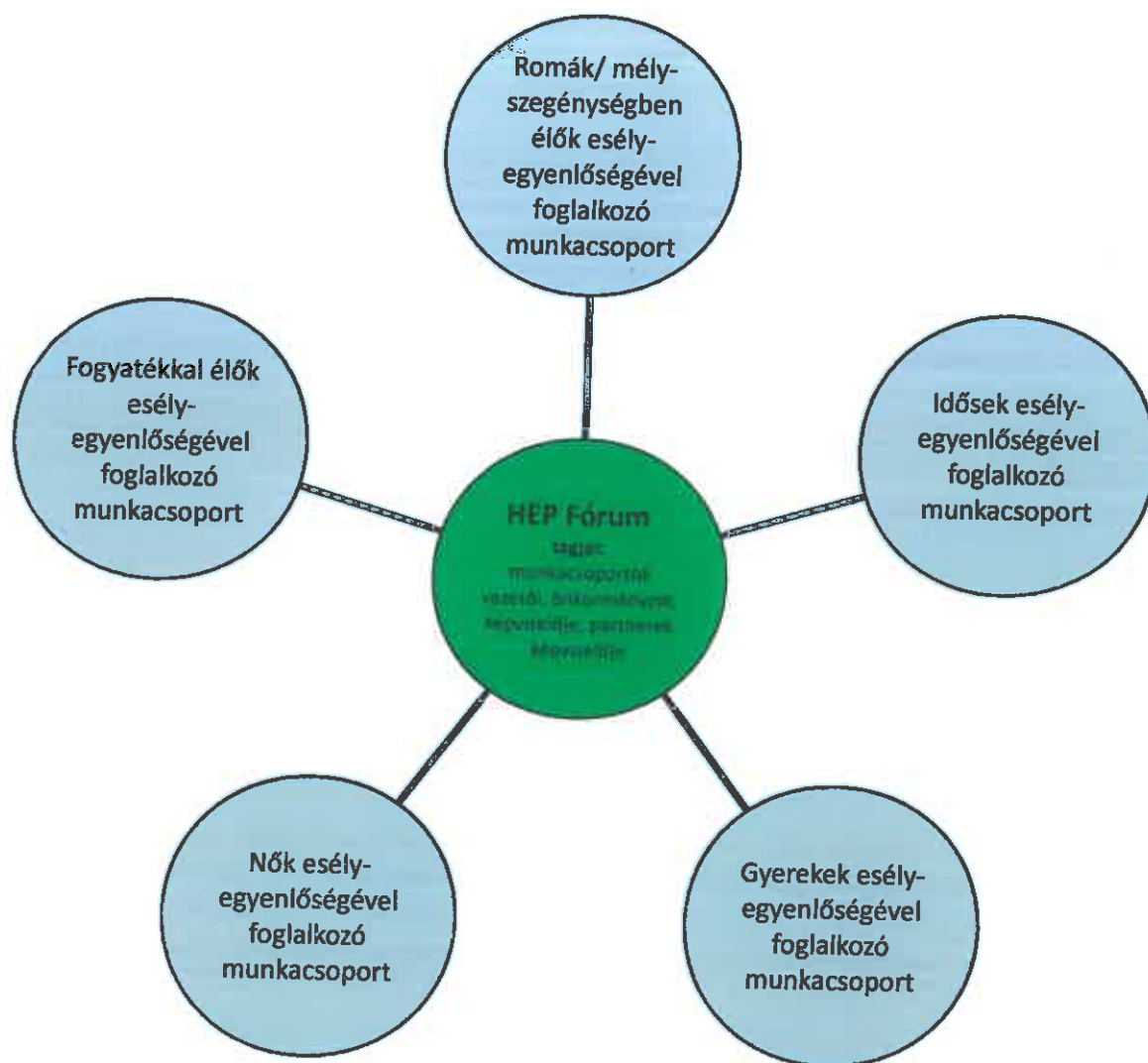
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Bögre Lajosné felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető – felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30

napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselő-testületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Tiszatarján Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Tiszatarján Község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 86/2023 (XII.20.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum : 2023.12.20

Felülvizsgálat 2025. 12.16.

Csetnekiné Halász Erika
polgármester

Csetnekiné Halász Erika
polgármester

A Tiszatarján Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék¹

NÉV ²	HEP részei ³										Aláírás ⁴
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Csetnekiné Halász Erika polgármester	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Burainé Hajdu Éva jegyző	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Barta Beáta óvodavezető	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
dr. Raisz Csaba alpolgármester	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértéssel és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatott, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

Balog Sándor Tiszatárján Község Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE
Barna Róbert alpolgármester	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE

2012.06.12